

Utrikesutskottets betänkande 2025/26:UU7

Internationella relationer

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet motionsyrkanden som rör internationell samverkan och internationella relationer. Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet finns tolv reservationer (S, V, C, MP).

Behandlade förslag

Fyra yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25.

120 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2025/26.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet5

 Ärendet och dess beredning.....5

Utskottets överväganden.....7

 Utrikespolitikens inriktning.....7

 Utrikesförvaltningens organisation och uppdrag11

 Relationer med afrikanska länder16

 Västsahara22

 Taiwan.....25

 Sydkinesiska havet27

 Motioner som bereds förenklat.....30

Reservationer31

 1. Utrikespolitikens inriktning, punkt 1 (S, MP)31

 2. Utrikespolitikens inriktning, punkt 1 (C).....32

 3. Utrikesförvaltningens organisation och uppdrag, punkt 2 (S)33

 4. Utrikesförvaltningens organisation och uppdrag, punkt 2 (C).....34

 5. Utrikesförvaltningens organisation och uppdrag, punkt 2 (MP).....35

 6. Relationer med afrikanska länder, punkt 3 (S, C).....36

 7. Relationer med afrikanska länder, punkt 3 (V, MP).....37

 8. Västsahara, punkt 4 (S).....38

 9. Västsahara, punkt 4 (V, MP)39

 10. Mänskliga rättigheter i FN-insatsen Minursos mandat, punkt 5 (S, V, C, MP)40

 11. Taiwan, punkt 6 (V, C, MP)41

 12. Sydkinesiska havet, punkt 7 (V, C, MP).....42

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag43

 Motioner från allmänna motionstiden 2024/2543

 Motioner från allmänna motionstiden 2025/2643

Bilaga 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet57

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Utrikespolitikens inriktning

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 43 och 44 samt

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 2, 4 och 5.

Reservation 1 (S, MP)

Reservation 2 (C)

2. Utrikesförvaltningens organisation och uppdrag

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:3107 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 39 och 42,

2024/25:3162 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 49,

2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 38,

2025/26:3509 av Daniel Helldén m.fl. (MP) yrkande 65,

2025/26:3533 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 1,

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 60, 61 och 64 samt

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 63.

Reservation 3 (S)

Reservation 4 (C)

Reservation 5 (MP)

3. Relationer med afrikanska länder

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 1, 2, 13, 17 och 19 samt

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 37.

Reservation 6 (S, C)

Reservation 7 (V, MP)

4. Västsahara

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:852 av Magnus Manhammar (S) och

2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 24.

Reservation 8 (S)

Reservation 9 (V, MP)

5. Mänskliga rättigheter i FN-insatsen Minursos mandat

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 21 och

2025/26:3622 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 32.

Reservation 10 (S, V, C, MP)

6. Taiwan

Riksdagen avslår motion

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 41 och 42.

Reservation 11 (V, C, MP)

7. Sydkinesiska havet

Riksdagen avslår motion

2025/26:3411 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 22.

Reservation 12 (V, C, MP)

8. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 12 mars 2026

På utrikesutskottets vägnar

Aron Emilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Aron Emilsson (SD), Morgan Johansson (S), Fredrik Ahlstedt (M), Alexandra Völker (S), Linnéa Wickman (S), Fredrik Malm (L), Ann-Sofie Alm (M), Håkan Svenneling (V), Magnus Berntsson (KD), Kerstin Lundgren (C), John E Weinerhall (M), Jacob Risberg (MP), Katarina Tolgfors (M), Azra Muranovic (S), Rasmus Giertz (SD), Lena Johansson (S) och Gustaf Göthberg (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet ca 125 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25 och 2025/26 som rör internationella relationer. I betänkandet behandlas yrkanden som handlar om följande områden:

- utrikespolitikens inriktning
- utrikesförvaltningens organisation och uppdrag
- relationer med afrikanska länder
- Västsahara
- Taiwan
- Sydkinesiska havet.

Övriga motionsyrkanden behandlas i förenklad ordning enligt de riktlinjer som riksdagen har fastslagit med anledning av Riksdagskommitténs förslag i framställningen Riksdagen i en ny tid (framst. 2005/06:RS3) och i enlighet med utrikesutskottets promemoria Förenklad motionsberedning under valperioden 2022–2026 från oktober 2023. En förteckning över de motionsyrkanden som bereds i förenklad ordning finns i bilaga 2. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

I betänkandet behandlas yrkanden om internationella relationer och internationell samverkan som inte har direkt budgetpåverkan. Budgetanslagen för Sveriges internationella samverkan under 2026 behandlades av riksdagen genom beredning och beslut om statsbudgetens utgiftsområde 5 Internationell samverkan (prop. 2025/26:1 utg.omr. 5, bet. 2025/26:UU1, rskr. 2025/26:99). Utskottet yttrade sig även under hösten 2025 om de delar av budgetens utgiftsområde 1 Rikets styrelse som rör utrikesförvaltningen (yttr. 2025/26:UU1y).

Utskottet fick information av utrikesminister Maria Malmer Stenergard om allmänna och aktuella frågor den 11 september 2025, den 11 november 2025 och den 27 januari 2026. Vid sammanträdet den 16 oktober 2025 informerade kabinetssekreterare Dag Hartelius utskottet om utgiftsområde 5 Internationell samverkan och utgiftsområde 1 i de delar som rör utrikesförvaltningen. Den 27 november 2025 informerade kabinetssekreteraren utskottet om strukturella förändringar i utrikesförvaltningen. Utskottet har därutöver fått löpande information om frågor som berörs i betänkandet, exempelvis genom föredragningar av kabinetssekreteraren inför möten med EU:s utrikesministrar.

Den 27 januari 2026 tog utskottet emot dr Sidi Ould Tah, president för Afrikanska utvecklingsbanken.

Vid utskottets resa till Vietnam och Filippinerna i mars 2025 avhandlades frågor med anknytning till detta betänkande. Utskottet besökte under resan

bl.a. den filippinska nationella säkerhetsrådgivaren och kustbevakningen. Vid dessa besök redovisades olika incidenter och utvecklingstendenser i Sydkinesiska havet.

Utskottets överväganden

Utrikespolitikens inriktning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utrikespolitikens inriktning.
Jämför reservation 1 (S, MP) och 2 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 43 föreslås ett tillkännagivande om att Sverige ska stå upp för det multilaterala systemet och fortsätta att vara en ansvarsfull och engagerad medlem av dessa organisationer. I yrkande 44 föreslås ett tillkännagivande om att Sverige måste stå upp för den regelbaserade världsordningen och knyta tätare band och närmare kontakter med likasinnade länder även utanför EU.

I kommittémotion 2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att svensk utrikespolitik ska bygga på folkrätten, med ett sammanvägt och enhetligt agerande i säkerhets-, handels- och utvecklingspolitikens olika delar. I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att Sverige ska agera för att motverka en världsordning byggd på stormaktsstyrda intressesfärer. I yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att Sveriges utrikespolitik tydligt ska motverka protektionism och verka för öppenhet och frihandel.

Bakgrund

Regeringens utrikesdeklaration 2026

Av utrikesdeklarationen för 2026 som presenterades av utrikesministern i samband med den utrikespolitiska debatten i riksdagen den 18 februari 2026 framgår att den säkerhetspolitiska arkitektur, de internationella spelregler och den fria handel som har gjort länder som Sverige trygga och rika utmanas. Det begås allvarliga brott mot folkrätten. Stödet till Ukraina fortsätter att vara regeringens främsta utrikespolitiska uppgift. Sverige stöder Ukrainas ansträngningar i de förhandlingar som nu pågår, tillsammans med europeiska och amerikanska partner. Sverige är redo att ta ansvar om en överenskommelse kan nås i förhandlingarna genom omfattande stöd och bidrag till en multinationell återförsäkringsstyrka. Så länge den ryska aggressionen pågår står Sverige dock fast vid sin tvåpunktsplan som innebär mer stöd till Ukraina och ökad press på Ryssland. Regeringen anför att Sverige och Europa behöver vara beredda på en långvarig, långtgående konfrontation med Ryssland. Tillsammans med sina allierade och partner ska Sverige motverka Ryssland

från en styrkeposition. Natos avskräckning och kollektiva försvar är bärande pelare i motverkanspolitiken. Regeringen framhåller att Sveriges medlemskap i Nato gör Sverige säkrare.

Sverige behöver använda styrkan i svensk ekonomi, rusta sitt försvar och arbeta ännu närmare sina allierade och partner. USA är avgörande för svensk och europeisk säkerhet och välbefinnande, men Europas relation till USA går in i en ny era. Med en transatlantisk länk i förändring måste Sverige enligt regeringen stärka Europa och relationerna med allierade och partner i Sveriges närområde. Det framhålls även att EU är en värdegemenskap och Sveriges viktigaste utrikespolitiska plattform. EU framhålls som det bästa forumet för att fortsätta verka för demokrati, frihet och internationell rätt.

Regeringen anser även att globala utmaningar inte kan lösas enbart med Sveriges allierade eller närmaste likasinnade länder. Tillsammans med likasinnade länder i Asien, Afrika och Latinamerika som värderar och upprätthåller gemensamma institutioner och spelregler kan Sverige skapa en kraft som inte konkurrerar utan förenar. Sverige behöver bygga globala partnerskap som gör landet både säkrare och ekonomiskt starkare. Folkkrätten, inklusive FN-stadgan, är en hörnsten i Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik. Sverige står bakom internationella domstolars oberoende och integritet.

Regeringen lyfter fram att mänskliga fri- och rättigheter måste försvaras. Varje individs lika värde oavsett kön, ålder, sexuell läggning eller religion är en frihetsfråga. Kränkningar av religionsfriheten är ett växande globalt problem. Religions- och övertygelsefrihet är därför en integrerad del av regeringens arbete för mänskliga rättigheter världen över. Jämställdhet är ett kärnvärde i svensk utrikespolitik. Det är en fråga om mänskliga rättigheter, och ett prioriterat område för Sverige i FN och biståndet.

Budgetpropositionen för 2026, utgiftsområde 5

Av redogörelsen för politikens inriktning i budgetpropositionen (prop. 2025/26:1 utg.omr. 5) framgår att regeringen bedriver en utrikespolitik som förenar Sveriges nationella säkerhetsintressen med Sveriges demokratiska värderingar och folkkrätten. Ett aktivt arbete inom EU, Sveriges medlemskap i Nato, FN och andra organisationer såsom Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och Nordiska ministerrådet beskrivs som centrala verktyg i detta arbete. Vidare framhålls att internationellt samarbete med likasinnade länder stärker Sveriges motståndskraft och inflytande i en alltmer oförutsägbar värld.

Regeringen prioriterar att stärka säkerheten i Sveriges närområde. Att långsiktigt stödja Ukraina och att värna demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet, rättsstatens principer samt respekten för folkkrätten är enligt regeringen centralt, inte minst i ljuset av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Denna invasion visar ett flagrant förakt för folkkrätten, FN-stadgans mest grundläggande regler och den europeiska säkerhetsordningen. Stödet till Ukraina är därför regeringens främsta utrikespolitiska uppgift. Regeringen

kommer att ge mesta möjliga stöd till det krigsdrabbade Ukraina – politiskt, ekonomiskt, humanitärt, militärt och rättsligt – så länge det behövs. Inget framtida stöd är uteslutet.

Genom att vara en aktiv och strategisk aktör i det multilaterala samarbetet stärker Sverige enligt regeringen sitt inflytande och får större genomslag för svenska värderingar och intressen. Vidare framgår det att Sveriges medlemskap i internationella organisationer gör det möjligt att utöva ett aktivt aktörskap för vår utrikes- och säkerhetspolitik och utgör en effektiv plattform för att få gehör för svenska politiska prioriteringar. Regeringen anför att Sverige ska vara en drivande, konstruktiv och engagerad medlem i dessa organisationer.

Utskottets ställningstagande

Sverige befinner sig i en tid präglad av krig i Europa, ökade oroligheter i Mellanöstern, ökande geopolitisk rivalitet och allvarliga utmaningar mot den regelbaserade världsordningen. Den ryska fullskaliga invasionen av Ukraina har försatt Europa i det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan andra världskrigets slut. Mot denna bakgrund ställer sig utskottet liksom tidigare bakom att regeringen ger närområdet högsta prioritet i utrikes- och säkerhetspolitiken och att stödet till Ukraina är regeringens främsta utrikespolitiska uppgift.

Hoten mot fred, frihet, demokrati och mänskliga rättigheter ökar. Därmed ökar även behovet av starkt internationellt samarbete. Samarbete med likasinnade länder stärker vår motståndskraft och vårt inflytande i en alltmer oförutsägbart värld. Utskottet och det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet har vid flera tillfällen (bet. 2023/24:UU11, bet. 2024/25:UFöU1 och bet. 2024/25:UU7) betonat att regeringen ska fortsätta att främja grundvärden i utrikes- och säkerhetspolitiken. Detta innebär bl.a. att Sverige inom olika internationella organisationer ska värna den regelbaserade världsordningen, den europeiska säkerhetsordningen, demokrati, frihet, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Utskottet vill i likhet med i sitt principiella ställningstagande i betänkande 2024/25:UU15 framhålla det centrala i att upprätthålla en regelbaserad världsordning. Folkrätten är en hörnsten i Sveriges utrikespolitik. Att upprätthålla den regelbaserade världsordningen, med FN-stadgan i grunden, är helt avgörande för vårt lands säkerhet och för stabiliteten i världen. Utskottet konstaterar att regeringen i olika sammanhang lyfter fram folkrätten och att dessa grundvärden upprepas av regeringen i utrikesdeklarationen för 2026 och i utrikespolitikens inriktning i budgetpropositionen för 2026.

Utskottet understryker att Sverige behöver fortsätta att ha ett osvikligt globalt engagemang. Sveriges medlemskap i internationella organisationer möjliggör genomslag för rikets utrikes- och säkerhetspolitik, och organisationerna utgör en effektiv plattform för sakpolitiska prioriteringar. Sverige bör därför, som framförs i budgetpropositionen för 2026, vara en drivande, konstruktiv och engagerad medlem i dessa organisationer. Det är

också välkommet att regeringen i utrikesdeklarationen framhåller att globala utmaningar inte enbart kan lösas med våra allierade eller närmaste likasinnade länder. Utskottet ser positivt på att regeringen lyfter fram samarbete med likasinnade länder i Asien, Afrika och Latinamerika som värderar och upprätthåller gemensamma institutioner och spelregler, och utskottet instämmer i att Sverige behöver bygga globala partnerskap som gör landet både säkrare och ekonomiskt starkare. Utskottet vill framhålla att ett osvikligt stöd till Ukraina även innebär ett försvar av den regelbaserade världsordningen. Vidare vill utskottet lyfta fram att FN är en av de främsta förvaltarna av en regelbaserad världsordning samt global fred och säkerhet. Främjandet av en regelbaserad världsordning innebär en motvikt mot en ordning där stormaktsintressen styr. Utskottet konstaterar att regeringen inom FN enligt budgetpropositionen (prop. 2025/26:1 utg.omr. 5) kommer att fortsätta att stå upp för folkrätten, FN-stadgan samt internationella normer och överenskommelser. Utskottet står bakom regeringens avsikt att bevaka och agera på bl.a. Kinas och Rysslands ambitioner att undergräva mänskliga fri- och rättigheter och omforma den regelbaserade världsordningen för sina egna syften. Alla försök att underminera folkrätten och den regelbaserade världsordningen måste bemötas.

Sedan beslutet om att upphäva vissa riksdagsbindningar i fråga om politiken för global utveckling som föreslogs i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 7, bet. 2024/25:UU2, rskr. 2024/25:111–113) tar regeringens arbete med att utveckla samstämmighetspolitiken sin utgångspunkt i Agenda 2030 och i regeringens reformagenda för biståndet (Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt, UD2023/17726). I regeringens senaste skrivelse om Sveriges genomförande av Agenda 2030 (skr. 2024/25:66) anføres att samordning och samstämmighet mellan olika politikområden, såsom säkerhetspolitiken, utrikespolitiken, utvecklingspolitiken, handelspolitiken, klimatpolitiken och migrationspolitiken, främjar långsiktighet, effektivitet och resultat samt ökar genomslaget för svenska intressen globalt. Utskottet instämmer i att en samstämmig politik ger ett tydligt mervärde och kan konstatera att regeringen har vidtagit åtgärder för att säkerställa genomslag och samstämmighet i genomförandet av sin politik. Detta gäller dels reformagendan för biståndet, dels strategin för Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft (UD2023/01758). Av reformagendan framgår bl.a. att tydligare styrning ska säkerställa att biståndet är en effektiv del av den samlade svenska utrikespolitiken. Det svenska bidraget till internationell utveckling ska ligga i linje med Sveriges övriga politik för internationellt samarbete. För att stärka samordningen mellan utvecklingspolitiken, utrikespolitiken, säkerhetspolitiken, handelspolitiken, klimatpolitiken och migrationspolitiken avser regeringen bl.a. att introducera ett nytt koncept med landstrategier. Vidare lyfts synergier mellan utvecklingssamarbetet, främjandet och handelspolitiken fram, vilket även framhålls i strategin för Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft.

Vikten av att värna den regelbaserade världsordningen gäller enligt utskottet även på handelsområdet. Den internationella konkurrensen har blivit hårdare och många länder driver en mer protektionistisk linje genom en aktivare industripolitik, vilket bl.a. innebär nya handelshinder och export-restriktioner. Den säkerhetspolitiska situationen får konsekvenser även på handelsområdet. De ökade geopolitiska spänningarna, kriget i Ukraina, utdragna handelskonflikter och återkommande tullhot har påverkat världshandeln och medfört en global trend som fortsätter att gå mot försämrad förutsebarhet för företag, ökad protektionism och unilateralt agerande. I budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1 utg.omr. 24) anger regeringen att en regelbaserad handel och fria handelsflöden är avgörande för Sverige eftersom den svenska ekonomin är starkt integrerad med omvärlden. Utskottet delar denna bedömning och framhåller att det sedan länge finns ett brett stöd i riksdagen för uppfattningen att frihandel i grunden är något positivt och därmed en viktig princip att värna. Utskottet anser liksom näringsutskottet (t.ex. bet. 2024/25:NU13) att Sverige även fortsättningsvis bör vara en tydlig röst inom EU och internationella forum som Världshandelsorganisationen (WTO) för en öppen och fri handel och för att motverka protektionistiska tendenser och konstaterar att så är fallet enligt budgetpropositionen för 2026. Detta blir allt viktigare i takt med att protektionismen ökar. Utskottet välkomnar även att regeringen den 18 december 2025 lanserade initiativet Made with Sweden i syfte att öka svensk export, främja investeringar och stärka internationella samarbeten i en tid av ökande protektionism.

Utskottet anser sammanfattningsvis att den utrikespolitiska inriktning som regeringen har angett i bl.a. budgetpropositionen för 2026 och utrikes-deklarationen är väl avvägd. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2025/26:3623 (S) yrkandena 43 och 44 samt 2025/26:3729 (C) yrkandena 2, 4 och 5.

Utrikesförvaltningens organisation och uppdrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utrikesförvaltningens organisation och uppdrag.

Jämför reservation 3 (S), 4 (C) och 5 (MP).

Motionerna

I partimotion 2025/26:3509 av Daniel Helldén m.fl. (MP) yrkande 65 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om Sveriges ambassaders roll i att bidra med legitimitet och säkerhet till lokala civilsamhällesorganisationer, journalister, miljöförsvare och människorättsförsvare.

I kommittémotion 2024/25:3107 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 39 föreslås ett tillkännagivande om att Sverige ska göra den globala

ambassadören mot människohandel permanent, växla upp arbetet och utöka resurserna. Detsamma framförs i kommittémotion 2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 60.

I kommittémotionerna 2024/25:3107 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 42 och 2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 64 föreslås ett tillkännagivande om att Sverige bör inrätta ett särskilt sändebud för hbtqi-rättigheter. I kommittémotion 2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 61 föreslås ett tillkännagivande om att stärka Sveriges internationella arbete för ökad jämställdhet genom att införa en ambassadör för global jämställdhet.

I kommittémotionerna 2024/25:3162 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 49 och 2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 63 föreslås ett tillkännagivande om att utveckla och förtydliga utlandsmyndigheternas uppdrag att jobba med jämställdhet och hbtqia-plus och aktivt stötta civilsamhällets aktörer i hela bredden av sitt uppdrag men särskilt när det gäller rätten till politiskt inflytande och beslutsfattande, ekonomisk egenmakt, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), frihet från våld och rätt till fred och säkerhet.

I kommittémotion 2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 38 föreslås ett tillkännagivande om att utreda en ny prioritering och organisation så att de konsulära verksamheterna i de länder där behov finns har möjligheter att arbeta på ett mer ändamålsenligt sätt för att få hem barn som olagligt förts ut ur landet.

I kommittémotion 2025/26:3533 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att utse ett hbtqi-sändebud eller en hbtqi-ambassadör.

Bakgrund

Regeringskansliet

Regeringskansliet är sedan den 1 januari 1997 en myndighet. Till att börja med finansierades verksamheten från två skilda anslag: ett anslag för Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 och ett anslag för utrikesförvaltningen inom utgiftsområde 5. För att fullfölja ombildandet av Regeringskansliet till en myndighet föreslog regeringen i den ekonomiska vårpropositionen för 2001 att de båda förvaltningsanslagen skulle slås samman till ett gemensamt anslag för Regeringskansliet inom budgetens utgiftsområde 1. Rikets styrelse den 1 januari 2002. En konsekvens av förslaget var att riksdagens beredning av anslaget för utrikesförvaltningen flyttades från utrikesutskottet till konstitutionsutskottet. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2000/01:100, bet. 2000/01:FiU20). Utrikesutskottet har dock sedan sammanslagningen med något undantag årligen yttrat sig över de delar av budgeten som rör utrikesförvaltningen. Det senaste yttrandet hade beteckningen 2025/26:UU1y och återfinns i betänkande 2025/26:KU1.

Utrikesförvaltningen

Utrikesdepartementet (UD) och utlandsmyndigheterna utgör tillsammans utrikesförvaltningen. Utlandsmyndigheterna är en del av utrikesrepresentationen som lyder under Regeringskansliet. Av förordningen (2014:115) med instruktion för utrikesrepresentationen framgår att delegationer, beskickningar och konsulat ska

- i samverkan med Regeringskansliet verka för genomslag och förståelse för svenska ståndpunkter inom utrikespolitiken och andra politikområden
- biträda enskilda statsråd i deras verksamhet
- särskilt uppmärksamma frågor som berör Sverige som medlem av Europeiska unionen.

Det framgår även av förordningen att varje utlandsmyndighet beslutar om sin arbetsordning inom ramen för de föreskrifter som Regeringskansliet beslutar om.

UD ansvarar för Sveriges förbindelser med andra länder och internationella aktörer samt för biståndspolitik och internationell handelspolitik. I departementet (inklusive kommittéer) tjänstgjorde under 2024 i medeltal 1 284 personer, varav 494 var placerade på utlandsmyndigheterna. Därutöver var i medeltal ca 1 200 personer lokalt anställda vid utlandsmyndigheterna, detta enligt uppgifter från Regeringskansliets årsbok 2024.

Av budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1 utg.omr. 1) framgår att Sverige har diplomatiska förbindelser med i stort sett alla självständiga stater i världen. Utrikesrepresentationen bestod per den 1 augusti 2025 av 104 utlandsmyndigheter (88 beskickningar, 7 delegationer vid internationella organisationer, 9 karriärkonsulat) och 8 Stockholmsbaserade sändebud som täcker 31 länder. Vidare har Sverige ca 300 honorärkonsulat.

1980 års Haagkonvention

I 1980 års Haagkonvention finns regler om att inleda processer för att begära återförande av ett barn som olovligen har bortförts eller hålls kvar i ett annat land. Konventionen har tillträtts av drygt 100 länder, däribland Sverige. 1980 års Haagkonvention ger juridiskt stöd för de länder som har tillträtt konventionen att samarbeta över gränserna. Enligt konventionen ska varje anslutet land utse en centralmyndighet som hjälper till i ärendet och som fungerar som en länk mellan aktörerna i sitt eget land och centralmyndigheten i det andra landet. För Sveriges del är UD centralmyndighet. Det innebär att UD hjälper föräldern i Sverige med information om ärendet och handläggningen och samarbetar med centralmyndigheten i det andra landet. Den centralmyndigheten har i sin tur kontakt med den bortförande föräldern och hans eller hennes eventuella ombud samt domstol i landet. UD samarbetar med Sveriges ambassad i det land som barnet har förts till eller hålls kvar i. Det kan t.ex. bli aktuellt för ambassaden att försöka lokalisera barnet, kontakta den bortförande föräldern och undersöka möjligheterna till ett frivilligt

återförande samt ge förslag på lokala advokater i det land där barnet befinner sig. För att 1980 års Haagkonvention ska kunna användas behöver vissa kriterier vara uppfyllda.

Om ett barn har förts bort till ett land som inte har tillträtt 1980 års Haagkonvention betyder det att det landet inte är bundet av konventionen. I stället reglerar det andra landets nationella lagstiftning om och under vilka förutsättningar ett återförande kan ske. Eftersom konventionen inte gäller i det andra landet finns det heller inte någon centralmyndighet för den här typen av ärenden. UD har alltså inte någon naturlig motpart att samarbeta med i det landet. Detta gör att UD:s möjligheter att agera i dessa ärenden är mer begränsade än i ärenden i länder där konventionen gäller.

Utskottets ställningstagande

Utlandsmyndigheterna är regeringens och Regeringskansliets förlängda arm i världen. De stärker genomslaget för regeringens politik, representerar Sverige, tillvaratar och bevakar svenska intressen i utlandet samt bistår vid behov personer hemmahörande i Sverige med konsulär hjälp utomlands. Utlandsmyndigheterna har även en viktig roll i att främja en positiv bild av Sverige samt handel mellan Sverige och andra länder. Utskottet påminner om sitt ställningstagande i yttrande 2025/26:UU1y att Sverige behöver en effektiv och välrustad utrikesförvaltning både i Stockholm och på plats ute i världen. Det är viktigt för att upprätthålla relationer som ligger till grund för samarbete inom utrikespolitiken, utvecklingssamarbetet och internationellt samarbete i övrigt med andra länder, regioner och multilaterala organisationer.

Utskottet konstaterar att stödet för mänskliga rättigheter och demokrati, inklusive frågor som rör hbtqi, jämställdhet, stöd till civilsamhället och arbetet mot människohandel, är grundläggande svenska värderingar som därmed präglar svensk utrikespolitik och också i förlängningen utlandsmyndigheternas verksamhet. Utrikesutskottet har behandlat dessa frågor i sak i andra sammanhang, bl.a. inom ramen för återkommande betänkanden om mänskliga rättigheter (t.ex. bet. 2022/23:UU15, bet. 2023/24:UU14 och bet. 2025/26:UU14). Utrikesutskottet noterar att Sverige har utsett en särskild ambassadör för mänskliga rättigheter som har i uppdrag att förstärka arbetet med regeringens prioriteringar när det gäller mänskliga rättigheter. Ambassadören ska vara en extra resurs för UD och utlandsmyndigheterna i det löpande arbetet och bidra till att öka synligheten för Sveriges politik på området, och fokus ligger på dialog med stater, organisationer och det civila samhället liksom på olika former av utåtriktat arbete.

Utskottet instämmer i vad konstitutionsutskottet tidigare har framfört i bl.a. betänkande 2022/23:KU24 vid behandlingen av yrkanden om utrikesrepresentationen, nämligen att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör utrikesförvaltningens organisation och förändringar inom utrikesrepresentationen. Utskottet vill även, i likhet med i yttrande 2022/23:UU2y, påminna om att det följer av regeringsformen att regeringen

beslutar om Regeringskansliets och därmed utrikesförvaltningens organisation och fördelningen av resurser inom utrikesförvaltningen och utrikesrepresentationen inom ramen för det anslag som riksdagen har fattat beslut om. Detta anslag avser hela Regeringskansliet utan att specificera utrikesförvaltningens del. Enligt utskottet är detta en lämplig ordning. Däremot vill utskottet framhålla att regeringen löpande förväntas informera och rådgöra med riksdagen, bl.a. genom utrikesutskottet, när det finns information inför beslut om strategiska förändringar i utrikesrepresentationen. Sveriges internationella relationer påverkas av om en utlandsmyndighet öppnas eller stängs, och sådana beslut bör därför vara långsiktiga och bygga på väl förankrade strategier. Utskottet kan konstatera att så har skett vid flera tillfällen under valperioden. Denna information inför enskilda beslut är ett viktigt komplement till utskottets löpande bevakning av utrikesförvaltningens utveckling. I denna ingår utskottets årliga yttrande till konstitutionsutskottet i budgetberedningen och de upplysningar som utskottet hämtar in från regeringen i anslutning till detta. Utskottet utgår från att regeringen fortsätter att samråda med riksdagen när det finns information inför beslut om strategiska förändringar i utrikesrepresentationen.

Mot bakgrund av det som anförs ovan avstyrker utskottet motionerna 2024/25:3107 (S) yrkandena 39 och 42, 2024/25:3162 (C) yrkande 49, 2025/26:3509 (MP) yrkande 65, 2025/26:3533 (MP) yrkande 1, 2025/26:3623 (S) yrkandena 60, 61 och 64 samt 2025/26:3729 (C) yrkande 63.

När det gäller frågan om barn som olovligen förs bort till eller hålls kvar i ett annat land omfattar den flera olika myndigheter och insatser inom olika politikområden. Utskottet begränsar sig i detta betänkande till att behandla den konsulära aspekten av frågan. Utskottet konstaterar att det konsulära stödet till svenskar utomlands är en kärnuppgift för utrikesförvaltningen. Att bistå barn och unga som hamnar i en nödsituation utomlands ingår i det konsulära uppdraget för utrikesförvaltningen. Utskottet ser med oro på att antalet fall av bortförda barn ökar, vilket framgår av budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1 utg.omr. 5). Utskottet konstaterar att UD:s möjligheter att bistå när ett barn olovligen har förts bort eller hålls kvar i ett annat land beror på om 1980 års Haagkonvention gäller mellan Sverige och det andra landet eller inte och att detta också i hög grad påverkar möjligheterna att återföra barnet.

Av budgetpropositionen för 2026 framgår att UD har anordnat en konferens för utlandsmyndigheterna i Mellanöstern och Nordafrika för att ytterligare stärka det konsulära arbetet med familjerelaterade tvångsåreanden och personer med psykisk ohälsa. UD har även deltagit i ett antal externa utbildningsinsatser på hedersområdet, bl.a. för socialtjänsten, i syfte att stärka samarbetet och förbättra förutsättningarna i ärenden som rör personer som förts bort eller hålls kvar utomlands. Det framgår även att UD i rollen som svensk centralmyndighet har upprätthållit goda och täta förbindelser med andra länder, både genom löpande dialog och samarbete med andra länders centralmyndigheter i enskilda ärenden och genom aktivt deltagande vid internationella och bilaterala möten. I propositionen anges även att det har

påbörjats en översyn för att göra det konsulära regelverket tydligare. Utskottet kan därmed konstatera att arbetet med barn som olovligen förs bort till eller hålls kvar i ett annat land fortgår och vidareutvecklas, och utskottet utgår från att regeringen, enligt vad som framförs i budgetpropositionen, kommer att fortsätta att värna det samarbete som finns med andra länder i gränsöverskridande barnärenden och som hanteras med stöd av internationella regelverk på civilrättens område.

Vidare vill utskottet lyfta fram att riksdagen har fattat beslut om budgeten för utgiftsområde 5 internationell samverkan och att det i anslaget 1:1 Avgifter till internationella organisationer ingår medel för den konsulära verksamheten. Utskottet tillstyrkte regeringens förslag att öka anslaget med de villkor som utskottet angav (prop. 2025/26:1 utg.omr. 5, bet. 2025/26:UU1, rskr. 2025/26:99) och framhåller att det är upp till Regeringskansliet att fördela medlen inom ramen för respektive anslag.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2025/26:2834 (C) yrkande 38.

Relationer med afrikanska länder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om relationer med afrikanska länder.

Jämför reservation 6 (S, C) och 7 (V, MP).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 37 föreslås ett tillkännagivande om behovet av en bred, aktiv och progressiv strategi för Afrika.

I kommittémotion 2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN ska verka för en demokratisk utveckling i Västafrika och en övergång från militära styren till demokratiskt valda ledare som utses genom fria och rättvisa val. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att ett ökat politiskt och ekonomiskt självbestämmande ska vara en av de centrala utgångspunkterna för Sveriges utvecklingssamarbete med Västafrika. I yrkande 13 föreslås ett tillkännagivande om att Sverige genom utvecklingsbiståndet ska bidra till att stötta civilsamhället i Västafrika och Västsahara. I yrkande 17 föreslås ett tillkännagivande om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN ska verka för en demokratisk, fredlig och stabil utveckling i Gambia. I yrkande 19 föreslås ett tillkännagivande om att Sverige bör ta initiativ inom FN för att stärka fredsprocessen i Senegal och främja en demokratisk utveckling.

Bakgrund

EU:s relationer till länder i Afrika

Den övergripande ramen för EU:s förbindelser med länder i Afrika, Karibien och Stilla-havsområdet är Samoaavtalet. Avtalet fokuserar på demokrati och mänskliga rättigheter, rättvis ekonomisk tillväxt och utveckling, klimatförändringar, mänsklig och social utveckling, fred och säkerhet samt migration och rörlighet. Avtalet ska stärka parternas förmåga att tillsammans möta globala utmaningar. Därutöver har EU sedan 25 år tillbaka ett partnerskap med Afrikanska unionen (AU). Vid det sjätte mötet mellan EU och AU den 17–18 februari 2022 antogs en ny gemensam vision för samarbetet, som ska fokusera på bl.a. solidaritet, fred och säkerhet, hållbarhet ekonomisk utveckling samt välbefinnande. Inom ramen för ett förnyat partnerskap ska EU och AU bl.a. samarbeta i frågor som rör vaccin, hälsa, ekonomiska och finansiella frågor, utbildning och vetenskap, fred och säkerhet samt migration och rörlighet. EU har även antagit ett antal regionala strategier för Afrikas horn, Stora sjöarna och Sahel. EU är de samlade afrikanska ländernas största handelspartner och deras största exportmarknad.

Sammanlagt är de afrikanska länderna EU:s fjärde största handelspartner. Inom ramen för EU:s partnerskap med olika afrikanska länder bidrar unionen ekonomiskt till afrikanska länder genom utvecklingsbistånd, humanitärt stöd och andra typer av stöd, t.ex. i genomförandet av Global Gateway-strategin och regionala initiativ. Vidare har EU ett antal civila och militära kris- hanteringsinsatser i afrikanska länder samt stöder länder genom den europeiska fredsfaciliteten.

EU:s politik gentemot Sahel

Det fortsatt försämrade säkerhetsläget och den fortsatt negativa politiska utvecklingen i Sahel har inneburit att EU:s engagemang i regionen stått högt på EU:s dagordning under de senaste åren. Rådet för utrikes frågor diskuterade senast den 20 november 2025 situationen i Sahel och en förnyad EU-ansats för Sahel. Utrikesminister Maria Malmer Stenergård informerade den 13 november 2025 utskottet inför mötet på basis av en kommenterad dagordning från regeringen. Vid EU-nämndens sammanträde den 13 november inför rådsmötet den 20 november 2025 fick regeringen stöd för sin inriktning.

I maj 2024 enades rådet om att inte förlänga mandatet för tre av EU:s militära och civila krisinsatser i regionen, varav två i Niger och en i Mali. EU:s militära stödsinsats och den civila krisinsatsen Eucap i Niger avvecklades i juni 2024 med anledning av det fortsatt allvarliga politiska läget i landet och att den nigeriska militärjuntan tidigare upphävt statusavtalet för EU:s insatser i landet. Europeiska unionens militära uppdrag i syfte att bidra till utbildning av den maliska försvarsmakten (EUTM) lämnade Mali i juni 2024 efter elva år i landet.

EU har under senare år fördjupat sitt engagemang för att stödja kuststaterna i Guineabukten. Det rör sig bl.a. om stödåtgärder inom ramen för den

européiska fredsfaciliteten till Ghana, Elfenbenskusten och Benin. Tillsammans med EU:s säkerhets- och försvarsinitiativ för Guineabukten utgör stöden från faciliteten till Ghana, Elfenbenskusten och Benin en del i EU:s ökade ansträngningar att motverka spridningseffekter av instabilitet i Sahel och främja säkerhet i Västafrika.

Strategin för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Afrika 2022–2026

En reviderad version av strategin antogs i oktober 2024. Strategin omfattar för Sida sammanlagt 4 625 miljoner kronor. 45 miljoner kronor avser Folke Bernadotteakademiens verksamhet. I Sidas regleringsbrev för budgetåret 2026 anges att Sida under 2026 får använda 439 miljoner kronor för verksamhet inom ramen för strategin.

I strategin finns målsättningar inom följande fem områden:

- miljö, klimat och hållbart nyttjande av naturresurser
- mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet
- migration, tvångsfördrivning, återvändande och frivillig återvandring
- inkluderande ekonomisk utveckling
- fredliga och inkluderande samhällen.

Verksamheten ska lägga grunden för bredare relationer mellan Sverige och Afrika, samt mellan EU och Afrika inklusive AU. Utgångspunkten för strategins verksamhet ska vara att stärka regionalt samarbete och integration i Afrika och möta gränsöverskridande utmaningar, där regionalt samarbete är det mest effektiva arbetssättet. Det regionala mervärdet av att arbeta med kontinentala och regionala partner ska vara tydligt och komplettera såväl bilateralt som globalt stöd för ett effektivt bistånd. Kopplingarna mellan långsiktigt utvecklingssamarbete, humanitärt bistånd och fredsbyggande ska tillvaratas i verksamheten. Sverige ska verka för en sammanhållen och effektiv biståndssamordning, inte minst med EU och det multilaterala systemet. Möjligheter till samarbeten och synergier med andra givare och aktörer ska därför eftersträvas. Synergier ska sökas mellan strategins områden, liksom med verksamhet inom ramen för andra relevanta strategier för det svenska utvecklingssamarbetet.

Inom ramen för strategin ges olika former av stöd till exempelvis civilsamhällesorganisationer i Västafrika för att bekämpa demokratins tillbakagång i regionen och projekt genom AU för att stötta valövervakning och demokratiska processer i AU:s medlemsstater. Vidare har stöd getts till Västafrikanska staters ekonomiska gemenskap (Ecowas) i arbetet med att förebygga, hantera och lösa konflikter.

Gambia

Enligt EU:s årliga rapport om mänskliga rättigheter i världen 2024 befinner sig Gambia vid ett vägskafl i sin demokratiska konsolideringsprocess som

inleddes 2017 efter två decennier av diktatur. Gambia uppvisar en blandad bild. Landet har genomgått en demokratisk övergång som har inneburit en förbättring för de mänskliga rättigheterna. En fullständig valcykel har slutförts i linje med demokratiska normer. Samtidigt har oroande tecken observerats under senare år, t.ex. i form av en konstitutionell reform som tyder på att regimen minskar maktbalansen, undergräver maktindelningen, begränsar den finansiella tillsynen av regeringen och underlättar politiska utnämningar. Reformerna på rättsområdet har fortsatt men i en långsam takt. Den politiska polariseringen mellan det styrande partiet NPP och det största oppositionspartiet UDP har vuxit.

EU stöder på olika sätt Gambias demokratiska övergång och ansträngningar på utvecklingsområdet. EU:s åtgärder bygger på Gambias engagemang för att främja demokratiskt styre och hållbar utveckling samt stärka mänskliga rättigheter. EU har anslagit 193 miljoner euro i bidragsfinansiering till Gambia under 2021–2027. Gambia deltar också i olika EU-program som omfattar flera länder. EU och Gambia samarbetar exempelvis inom områdena demokratisk övergång och konsolidering, mänsklig utveckling, energi, hållbar tillväxt och hållbara jobb samt migrationshantering.

Senegal

Senegal har länge setts som en förebild när det gäller demokrati och stabilitet i Afrika. Två val hölls under 2024. Enligt EU:s årliga rapport om mänskliga rättigheter i världen 2024 ägde båda valen enligt internationella valövervakare rum på ett fredligt och trovärdigt sätt på valdagen trots spända valkampanjer präglade av politisk turbulens. Resultaten erkändes av alla politiska krafter och de förlorande kandidaterna. Rapporten lyfter även fram den positiva roll som konstitutionsdomstolen spelade under hela den politiska krisen före valet.

I augusti 2025 öppnade Sverige en ambassad i Dakar i Senegal, med ansvar för att främja Sveriges intressen i franskspråkiga Västafrika och Sahel. I den nya ambassadens geografiska ansvar ingår även Burkina Faso, Mali, Mauretanien och Niger. Regeringen har meddelat att avsikten är att utvecklingssamarbetet i Sahel ska bedrivas utifrån en förstärkt regional ansats med utgångspunkt i Dakar.

EU:s samarbete med Senegal omfattar en bredd av områden, såsom jordbruk och fiske, transporter, vatten och sanitet, ekonomisk utveckling, migration, hälsa, ungdomsfrågor, utbildning, mänskliga rättigheter, demokrati samt fred, försoning och säkerhet. EU har anslagit 337 miljoner euro i bidragsfinansiering till partnerskapet med Senegal under perioden 2021–2027. Senegal deltar också i olika EU-program som omfattar flera länder. EU stöder Senegal i arbetet med att ta itu med säkerhets- och stabilitetsutmaningar, stärka samhällens motståndskraft och främja fred och försoning.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis kan utskottet konstatera att EU:s relationer med länder i Afrika omfattar en rad områden, såsom politik, handel, utveckling, klimat och miljö samt migration. Det kan vidare noteras att den övergripande ramen mellan EU och länderna i Afrika, Samooavtalet, följer EU:s mål på det externa området och bidrar till långsiktigt samarbete inom flera områden. Målen i avtalet är att främja, skydda och förverkliga de mänskliga rättigheterna, demokratiska principer, rättsstatens principer och god samhällsstyrning, varvid särskild vikt ska fästas vid jämställdhet.

Utskottet vill framhålla att Sveriges relationer med afrikanska länder bygger på ett historiskt politiskt stöd och ett brett engagemang som spänner över bl.a. långsiktigt utvecklingssamarbete, humanitärt bistånd, handel, investeringar och stöd till fredsbyggande och stabiliserande insatser. Sverige bidrar till fred, säkerhet och stabilisering i Afrika genom den samlade bistånds-, utrikes- och säkerhetspolitiken. Under 2025 återfanns flera afrikanska länder bland de största mottagarna av svenskt bistånd, när det gäller både långsiktigt utvecklingssamarbete och humanitärt stöd. Vidare ges stöd bl.a. genom regionala program och kärnstöd till FN-organ. Strategin för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Afrika 2022–2026, som omfattar ett antal olika politikområden, syftar bl.a. till att lägga grunden för bredare relationer mellan Sverige och Afrika, samt mellan EU och Afrika inklusive AU.

Utskottet vill vidare lyfta fram att EU har ett brett partnerskap med Afrika och att EU är den afrikanska kontinentens viktigaste handelspartner. Utskottet välkomnar att regeringen, enligt svar på en skriftlig fråga till bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa (fr. 2024/25:947), verkar för en fri, hållbar och regelbaserad världshandel som främjar export, import och investeringsflöden även när det gäller EU:s handel med Afrika. I sitt svar på en skriftlig fråga (fr. 2024/25:647) framhåller utrikesminister Maria Malmer Stenergard framhålls att eftersom afrikanska länder som strävar efter en grön och digital omställning ofta efterfrågar näringslivskompetens ger detta Sverige ett gott utgångsläge för att positionera sig som en ledande samarbetspartner till afrikanska länder. Det ger även Sverige möjlighet att aktivt bidra till att ytterligare stärka EU som aktör på den afrikanska kontinenten. Utskottet delar regeringens uppfattning att det av geopolitiska, handelspolitiska och utvecklingspolitiska skäl är viktigt att EU ytterligare stärker relationerna och utvecklar handeln med Afrika och välkomnar att Sverige bidrar aktivt inom EU i arbetet med att etablera ett starkare och mer strategiskt partnerskap med länderna i Afrika, bl.a. genom EU:s Global Gateway och den s.k. task force för strategisk kommunikation vid den europeiska utrikestjänsten som Sverige tog initiativ till under det senaste svenska EU-ordförandeskapet.

När det gäller motionsyrkandet om Gambia kan utskottet konstatera att Sveriges relationer med landet är goda men begränsade och att Sveriges engagemang främst kanaliseras genom EU och FN. EU-delegationen i Banjul för en kontinuerlig politisk dialog med Gambia och lyfter där fram frågor som

demokrati, rättsväsen och konstitutionella reformer. När det gäller motionsyrkandet om Senegal konstaterar utskottet att det är ett land med demokratiska traditioner och institutioner i en alltmer instabil region. Dakar är också en viktig knutpunkt för regionala frågor för Sahel och Västafrika. Utskottet vill lyfta fram att FN har en viktig roll för det konfliktförebyggande arbetet i regionen och att FN följer utvecklingen i Västafrika, inklusive i Senegal, genom FN-kontoret Unowas som rapporterar till FN:s säkerhetsråd. I kontorets mandat ingår bl.a. att stödja konfliktförebyggande, fredsbyggande, fredsbevarande och medlingsinsatser i Västafrika, i samarbete med regionala och subregionala enheter och andra nationella och internationella aktörer. Utskottet vill även framhålla att EU sedan 2014 kontinuerligt har stöttat insatser för en slutgiltig lösning på konflikten i Casamance.

Eftersom många av utmaningarna i regionen är av gränsöverskridande karaktär och omfattar flera länder i Sahel och angränsande länder i Västafrika är det enligt utskottet viktigt med ett effektivt engagemang i Sahel och ett stärkt engagemang i Västafrika. Utskottet anser att öppnandet av ambassaden i Dakar ökar förutsättningarna för detta. Utskottet konstaterar att den politiska, säkerhetsmässiga och humanitära situationen i Sahel fortsätter att försämrats med utmaningar såsom organiserad brottslighet, våldsbejakande extremism, terrorism och irreguljär migration samt att utvecklingen i Västafrika är nära sammanlänkad med utvecklingen i Sahel. De geopolitiska aspekterna med fortsatt ryskt inflytande och en ökad risk för spridningseffekter till grannländerna i regionen, inte minst till de västafrikanska kuststaterna, innebär tilltagande utmaningar för relationerna till Sverige och EU. Utskottet välkomnar därför att EU under de senaste åren har fördjupat sitt engagemang för att stödja kuststaterna i Guineabukten i syfte att motverka spridningseffekter av instabilitet i Sahel och främja säkerhet i Västafrika.

Utskottet står bakom regeringens ståndpunkt i den kommenterade dagordningen inför rådet för utrikes frågor den 20 november 2025, vilken innebär stöd för en förnyad EU-ansats för Sahel som utgår från EU:s strategiska intressen och Sahelländernas behov. Utskottet stöder liksom regeringen en politisk dialog med länderna i regionen där EU:s värderingar framhålls och där bedömningar görs från fall till fall av konkreta förslag på EU-stöd till regionen. Utskottet ser positivt på att regeringen verkar för en återgång till demokratiska styrelseskick och ökad respekt för mänskliga rättigheter i Sahel. Vidare stöder utskottet att den allmänna riktlinjen för EU:s agerande bör vara att inte bidra till att stärka militärregimerna i regionen utan primärt vara inriktad på stöd till civilbefolkningen i enlighet med rättsstatens principer, mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt. Utskottet vill lyfta fram att Sveriges bistånd i Sahel stöder civilbefolkningarna och civilsamhället för att på så sätt främja en demokratisk utveckling och respekt för mänskliga rättigheter.

Sammantaget kan utskottet konstatera att Sverige och EU har ett brett engagemang och partnerskap med afrikanska länder som spänner över en lång rad områden och som enligt utskottet utgör en lämplig ram för samarbetet.

Sverige har även bidragit nationellt, via EU och inom FN till demokratisk och fredlig utveckling i Västafrika, till den demokratiska övergången i Gambia, till demokratisk och fredlig utveckling i Senegal och för en återgång till demokratiska styrelseskick och ökad respekt för mänskliga rättigheter i Sahel. Sverige och EU tar fortlöpande upp frågor som rör demokrati och mänskliga rättigheter i sin politiska dialog med länderna i regionen. Utskottet utgår från att regeringen fortsätter sitt engagemang för att främja fred och demokrati i länderna i Västafrika.

Utskottet avstyrker mot bakgrund av det som anförs ovan motionerna 2025/26:2776 (V) yrkandena 1, 2, 13, 17 och 19 och 2025/26:3623 (S) yrkande 37.

Västsahara

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om Västsahara.

Jämför reservation 8 (S), 9 (V, MP) och 10 (S, V, C, MP).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3622 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 32 föreslås ett tillkännagivande om att Sverige ska ta initiativ till att FN-insatsen Minurso ska få mandat att rapportera om brott mot mänskliga rättigheter.

I kommittémotion 2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 21 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för att FN-insatsen Minursos mandat ska utvidgas till att också innefatta övervakning av situationen för de mänskliga rättigheterna. I yrkande 24 föreslås ett tillkännagivande om att Sverige bör garantera ett långsiktigt stöd till de västsahariska flyktinglägren för att möta de mer långsiktiga behoven av mat, medicin och andra förnödenheter.

I motion 2025/26:852 av Magnus Manhammar (S) föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att se över möjligheten att stärka Sveriges roll för att fortsätta stå upp för Västsahara.

Bakgrund

När Spanien drog sig ur Västsahara 1975 ockuperades området av Marocko som i dag har kontroll över merparten av territoriet. Året efter utropade befrielse rörelsen Polisario den självständiga Sahariska arabiska demokratiska republiken. Sedan dess råder en konflikt om områdets status mellan Marocko och den västsahariska befrielse rörelsen Polisario. Västsahara är sedan början av 1960-talet upptaget på FN:s lista över icke självstyrande områden som ska avkoloniseras. År 1988 enades parterna i Västsaharakonflikten om FN:s fredsplan för Västsahara och om att genomföra en folkomröstning för att låta

Västsaharas folk avgöra territoriets status. Genom säkerhetsrådets resolution 690 (1991) etablerades FN-insatsen United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara (Minurso) med uppgift att bl.a. övervaka vapenvilan och organisera folkomröstningen. Insatsens mandat förlängs löpande genom beslut i FN:s säkerhetsråd. Detta skedde senast den 31 oktober 2025 genom säkerhetsrådets resolution 2797 (2025) där mandatet förlängdes till den 31 oktober 2026.

Under 2025 gav Sverige genom Sida 10 miljoner kronor i stöd till Oxfam för västsahariska flyktingläger i Tindouf. Sverige är också en av de största givarna av kärnstöd till FN:s flyktingorgan UNHCR, FN:s livsmedelsprogram WFP och FN:s barnfond Unicef, som alla bedriver verksamhet i de västsahariska flyktinglägren i södra Algeriet. Sverige gav genom Sida under 2025 även 310 000 kronor till organisationen Artikel 2 för ökad yttrandefrihet i Västsahara. Även EU ger humanitärt stöd till de västsahariska flyktingarna i södra Algeriet samt arbetar med att utforma stöd till diasporan inom utbildning och kultur.

Tidigare behandling

I betänkande 2022/23:UU7 Internationella relationer m.m. behandlade utskottet yrkanden om att Sverige ska verka aktivt för att skynda på processen för en folkomröstning i Västsahara och erkänna Västsahara som en självständig stat. I betänkande 2022/23:UU10 behandlade utskottet yrkanden om att regeringen ska verka för att EU ska öka trycket på Marocko och kräva att den folkomröstning om Västsaharas självständighet som parterna kom överens om 1991 ska hållas, för att EU ska säkerställa att handelsavtal och fiskeavtal mellan EU och Marocko inte omfattar Västsaharas territorium så länge som Västsaharas folk inte har gett sitt samtycke och att för att det inom EU ska utarbetas riktlinjer för företag och investerare för att förhindra investeringar på ockuperad mark.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att den nuvarande situationen i Västsahara inte är ett hållbart alternativ. Av den senaste rapporten om Västsahara från FN:s generalsekreterare (S/2025/612) från den 30 september 2025 framgår att säkerhetssituationen är spänd och att det pågår lågintensiva stridigheter mellan Marocko och Polisario. Det framgår även av rapporten att kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR) inte har kunnat genomföra besök i Västsahara trots uppmaningar om detta i flera säkerhetsrådsresolutioner, vilket bidrar till svårigheter att göra en omfattande och opartisk bedömning av situationen för de mänskliga rättigheterna. I rapporten beskrivs vidare bl.a. att OHCHR har fått rapporter om ökade begränsningar för yttrandefriheten samt mötes- och demonstrationsfriheten. Rapporten beskriver även den prekära situationen i flyktinglägren i Tindouf

och lyfter fram behovet av att förbättra situationen för mänskliga rättigheter för västsahariska flyktingar.

Trots svårigheterna att finna en lösning på konflikten understryker utskottet att det internationella samfundet måste fortsätta att stödja en process och insatser som kan leda till en lösning på den nu över 50 år långa konflikten. Utskottet noterar att det under FN:s ledning fortgår ett arbete för en politisk lösning, bl.a. genom generalsekreterarens sändebud Staffan De Mistura. FN:s säkerhetsråd förlängde senast den 31 oktober 2025 mandatet för FN-insatsen Minurso. Utskottet konstaterar att tidigare initiativ från medlemmar av FN:s säkerhetsråd för att utöka Minursos mandat med en MR-komponent inte har funnit stöd i FN:s säkerhetsråd och att FN:s säkerhetsrådsresolution 2797 (2025) om förnyat mandat för Minurso inte innebär någon ändring av mandatet i denna riktning. Av resolutionen framgår att FN:s generalsekreterare ges i uppdrag att inom sex månader presentera en strategisk översyn av insatsens framtida mandat som tar i beaktande resultatet av de pågående förhandlingarna.

Av ett uttalande från UD om FN-processen kring Västsahara från den 19 januari 2026 framgår att Sverige återkommande har påtalat vikten av en rättvis, hållbar och ömsesidigt godtagbar lösning på Västsaharafrågan, i enlighet med FN:s säkerhetsrådsresolutioner och FN-stadgan. Sverige ger i uttalandet sitt fulla stöd till FN:s generalsekreterares personliga sändebud för Västsahara och hans arbete för att få till stånd en politisk lösning inom ramen för den FN-ledda processen. Sverige uttrycker även stöd för Marockos autonomiplan, i ljuset av säkerhetsrådsresolution 2797, som en trovärdig grund för förhandlingar för att nå en ömsesidigt accepterad, hållbar och rättvis politisk lösning i överensstämmelse med FN-stadgan och som tillgodoser det västsahariska folkets rätt till självbestämmande. Sverige uppmanar i uttalandet parterna att, i enlighet med säkerhetsrådsresolution 2797, engagera sig i förhandlingar och ser fram emot att ta del av Marockos uppdaterade förslag, liksom andra konstruktiva bidrag från parterna.

Av en interpellationsdebatt med tidigare utrikesminister Tobias Billström den 26 april 2024 (ip. 2023/24:607) framgår att Sveriges ambassad i Rabat återkommande reser till Västsahara för möten med bl.a. representanter från Minurso och civilsamhällets organisationer och att ambassaden i Alger regelbundet besöker flyktinglägren i Tindouf. Utskottet vill även lyfta fram att Sverige under lång tid har gett stöd till de västsahariska flyktinglägren, både genom kärnstöd till FN-organen UNHCR, Unicef och WFP och genom bilateralt stöd via Sida.

Utskottet beklagar uppgifterna om att OHCHR inte har kunnat genomföra besök i Västsahara och anser liksom regeringen att oberoende och opartisk informationsinhämtning är nödvändigt för att bevaka situationen när det gäller mänskliga rättigheter i Västsahara. Utskottet delar regeringens bedömning om vikten av att parterna samarbetar med det internationella samfundet för att garantera att de mänskliga rättigheterna respekteras, utifrån parternas skyldigheter under internationell rätt. Utskottet vill lyfta fram behovet av att

situationen för de mänskliga rättigheterna i Västsahara och i flyktinglägren i Tindouf förbättras och förutsätter att regeringen fortsätter att ta upp frågor relaterade till mänskliga rättigheter i sin regelbundna dialog med de marockanska myndigheterna.

Utskottet avstyrker mot bakgrund av det som anförs ovan motionerna 2025/26:852 (S), 2025/26:2776 (V) yrkandena 21 och 24 samt 2025/26:3622 (S) yrkande 32.

Taiwan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om Taiwan.

Jämför reservation 11 (V, C, MP).

Motionen

I kommittémotion 2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 41 föreslås ett tillkännagivande om att Sverige ska verka för att Taiwan får tillträde till de multilaterala internationella möten som hålls under 2025/26. I yrkande 42 föreslås ett tillkännagivande om att ett House of Sweden ska inrättas i Taiwan senast 2026 och att ett breddat bilateralt samarbete till att omfatta fler områden bör komma till stånd 2025/26.

Bakgrund

Hösten 2019 behandlade riksdagen den dåvarande regeringens skrivelse om förhållningssättet i frågor som rör Kina (skr. 2019/20:18, bet. 2019/20:UU4, rskr. 2019/20:118). Det svenska förhållningssättet bygger på EU:s Kinastrategi från 2016. I EU:s Kinastrategi från 2016 bekräftas att EU står bakom ett-Kina-politiken och att förbindelserna med Taiwan ska fortsätta att utvecklas. I redogörelsen för politikens inriktning i budgetpropositionen för 2026 anger regeringen att Kinas agerande mot Taiwan inger oro, och att hot om militärt våld är oacceptabelt (prop. 2025/26:1 utg.omr. 5).

Den 24 juli 2025 hölls det 25:e toppmötet mellan EU och Kina. EU bekräftade sin politik för ett enat Kina och uttryckte oro över de ökande spänningarna i Taiwansundet och instabiliteten i Östkinesiska sjön och Sydkinesiska havet.

I propositionen Totalförsvaret 2025–2030 (prop. 2024/25:34) anförs bl.a. att frågan om Taiwans status riskerar att leda till allvarliga konfrontationer mellan USA och Kina. Säkerhetsläget kring Taiwansundet har under senare år försämrats med kinesiskt agerande som spänner över ett brett spektrum från militära hot till icke-militära hot, däribland otillbörlig informationspåverkan och desinformation. Det redovisas även att Kina stärker sin militära närvaro kring sundet genom frekventa övningar, högre beredskap och stärkt förmåga

inom samtliga försvarsgrenar. Därtill genomför Kina upprepade inflygningar i riktning mot Taiwan. Kina benämner Taiwan som ett kärntresse.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att spänningarna i Taiwansundet och pressen på Taiwan har fortsatt att öka. I ett uttalande av EU:s talesperson för utrikespolitik och säkerhetspolitik från den 30 december 2025 med anledning av Kinas storskaliga militärövningar konstateras att EU motsätter sig unilaterala handlingar som ändrar status quo genom våld eller tvång. EU uppmanar vidare alla parter till återhållsamhet och att undvika handlingar som ytterligare ökar spänningarna, vilka i stället borde lösas genom dialog. Utskottet anser liksom regeringen att Kinas agerande mot Taiwan inger oro och att hot om militärt våld är oacceptabelt. Med anledning av detta vidhåller utskottet sitt ställningstagande om vikten av att förmå Kina att leva upp till sina folkrättsliga åtaganden och att meningsmotsättningar mellan Folkrepubliken Kina och Taiwan måste lösas på fredlig väg och på ett sätt som överensstämmer med viljan hos Taiwans befolkning.

Utskottet konstaterar att ett-Kina-politiken ligger fast, vilket innebär att Sverige har diplomatiska förbindelser endast med Folkrepubliken Kina. Det framgår bl.a. av EU:s Kinastrategi från 2016, som bekräftar att EU står bakom ett-Kina-politiken och att förbindelserna med Taiwan ska fortsätta att utvecklas inom ramen för denna politik. Utskottet konstaterar dock att Sverige har ett brett och långsiktigt samarbete med Taiwan, trots avsaknad av diplomatiska relationer, och ser positivt på att detta utbyte fördjupas ytterligare inom ramen för Sveriges ett-Kina-politik. I sammanhanget uppmärksammar utskottet att riksdagen för snart fyra år sedan beslutade om ett tillkännagivande till den dåvarande regeringen om att förstärka den svenska närvaron i Taiwan genom att etablera ett House of Sweden i Taipei (bet. 2021/22:UU15, rskr. 2021/22:256). Av regeringens skrivelse 2024/25:75 framgår att frågan bereds inom Regeringskansliet. Utskottet förutsätter att regeringen återkommer till riksdagen med en redovisning av vilka åtgärder som har vidtagits för att tillgodose tillkännagivandet och noterar att skrivelse 2025/26:75 som rör åtgärder under 2025 när det gäller riksdagens skrivelser till regeringen kommer att läggas fram först efter justeringen av detta betänkande. Utskottet kan dock konstatera att Business Swedens kontor i Taipei har förstärkts sedan riksdagens tillkännagivande, vilket framgår av svaret på en skriftlig fråga till utrikesministern (fr. 2025/26:530).

Utskottet behandlade frågan om Taiwans deltagande i internationella organisationer i betänkandena 2022/23:UU7, 2023/24:UU7 samt 2024/25:UU7. Där betonade utskottet att såväl Sverige som EU har intresse av att Taiwan kan delta i internationella organisationers arbete. Ett sådant deltagande, ansåg utskottet, bör kunna främjas även om förutsättningarna för det skiljer sig från en organisation till en annan. Utskottet står fast vid denna ståndpunkt och noterar att regeringen i flera frågesvar har angett att den stöder

Taiwans deltagande i alla internationella sammanhang där deltagandet är meningsfullt och inte kräver status som stat (t.ex. fr. 2024/25:1106 och fr. 2024/25:1371).

Utskottet ser mot bakgrund av det arbete som pågår inte anledning till några tillkännagivanden om Taiwan och avstyrker därför motion 2025/26:3729 (C) yrkandena 41 och 42.

Sydkinesiska havet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om Sydkinesiska havet.
Jämför reservation 12 (V, C, MP).

Motionen

I kommittémotion 2025/26:3411 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 22 föreslås ett tillkännagivande om att Sverige och EU tydligt bör kräva att Kina respekterar domen i den permanenta skiljedomstolen i Haag från 2016.

Bakgrund

Skiljedomsförfarandet

Filippinerna inledde 2013 ett skiljedomsförfarande i den permanenta skiljedomstolen i Haag mot bakgrund av Kinas agerande i Sydkinesiska havet. Kina deltog inte i skiljedomsförfarandet med hänvisning till att Kina ansåg att skiljedomstolen inte hade jurisdiktion. Den 12 juli 2016 fastställde domstolen att Kinas anspråk inte hade stöd i folkrätten, att det inte fanns några bevis för att Kina historiskt sett hade utövat ensam kontroll över de territorier som landet gör anspråk på i Sydkinesiska havet och att byggandet av konstgjorda öar hade skett i strid med FN:s havsrättskonvention.

I ett uttalande som EU:s utrikesrepresentant gjorde på EU:s vägnar den 15 juli 2016 slogs det fast att EU och dess medlemsstater i egenskap av avtalsslutande parter i FN:s havsrättskonvention erkände det avgörande som lämnats av skiljedomstolen. Av uttalandet framgick att EU inte tar ställning till suveränitetsaspekter som rör anspråk. EU framhöll även att det är nödvändigt att parterna i tvisten löser situationen med fredliga medel, preciserar sina anspråk och driver dem i enlighet med internationell rätt, däribland arbetet inom ramen för FN:s havsrättskonvention. EU erinrade vidare om att de tvistlösningsmekanismer som föreskrivs i FN:s havsrättskonvention bidrar till att upprätthålla och främja en internationell ordning på grundval av rättsstatsprincipen, och är väsentliga för att lösa tvister. EU underströk även vikten av att upprätthålla de friheter, rättigheter och

skyldigheter som fastställs i FN:s havsrättskonvention, särskilt fri sjöfart och överflygning.

Propositionen Totalförsvaret 2025–2030

I propositionen Totalförsvaret 2025–2030 (prop. 2024/25:34) anges att Kina de senaste två decennierna har genomfört en omfattande militär uppbyggnad och modernisering. Den kinesiska ledningens ambition är att landet ska vara en av världens ledande militärmakter 2049. Kinas militära förmåga och agerande har framför allt stärkts i Syd kinesiska, Öst kinesiska och Gula havet. Av propositionen framgår även att Kinas agerande i Syd kinesiska havet, såsom att bygga konstgjorda öar och förhindra fiske, i vissa fall strider mot folkrätten, inklusive FN:s havsrättskonvention. Tvisterna gäller främst Kina och Filippinerna, respektive Kina och Vietnam, men landets anspråk står även i konflikt med bl.a. Malaysia och Brunei. Kina har också territoriella konflikter med Vietnam, Bhutan, Indien och Japan. I propositionen konstateras vidare att den försämrade relationen mellan USA och Kina, risken för konflikter som kan påverka försörjningskedjor, ett ytterligare fördjupat samarbete mellan Kina och Ryssland samt USA:s resursprioritering mellan Europa och regionen Indiska oceanen/Stilla havet är faktorer som påverkar Europas och Sveriges försvar och säkerhet.

Tidigare behandling

Utskottet behandlade i betänkande 2022/23:UU7 Internationella relationer m.m. ett yrkande om FN:s havsrättskonvention på en generell nivå. I betänkandet konstaterades bl.a. att EU:s råd hade antagit slutsatser om sjöfartsskydd i juni 2021 (rådets dokument 9946/21). I slutsatserna betonas att havsrättskonventionen är den rättsliga ram enligt vilken alla verksamheter till havs måste bedrivas och att EU har en viktig roll i att tillsammans med FN-systemet och andra internationella organisationer globalt främja ett effektivt multilateralt sjöfartssamarbete och en regelbaserad ordning i enlighet med havsrättskonventionen. Utskottet noterade även kommissionens och den höga representantens gemensamma meddelande om en uppdatering av EU:s strategi för sjöfartsskydd som hade presenterats den 10 mars 2022 (JOIN(2023) 8). I meddelandet anges att det är ett grundläggande intresse för EU att upprätthålla respekten för folkrätten och i synnerhet FN:s havsrättskonvention. Att havsrättskonventionen ska följas fullt ut beskrivs som en vägledande princip för åtgärder inom den uppdaterade sjöfartsskyddsstrategin.

Utskottets ställningstagande

Utvecklingen i Syd kinesiska havet har fått en alltmer uppmärksam roll i utrikes- och säkerhetspolitiken i regionen men också globalt i och med Kinas militära uppbyggnad och modernisering under de senaste två decennierna. Utskottet konstaterar, liksom i propositionen Totalförsvaret 2025–2030 (prop.

2024/25:34), att Kinas agerande i Sydkinesiska havet, såsom att bygga konstgjorda öar och förhindra fiske, i vissa fall strider mot folkrätten, inklusive FN:s havsrättskonvention. De stater som på olika grunder gör anspråk på olika öar och maritima zoner i Sydkinesiska havet, inklusive Kina, är parter till FN:s havsrättskonvention. Denna konvention innehåller bl.a. regler om avgränsningar av maritima zoner och grunderna för en fredlig lösning av tvister. Utskottet anser, liksom i betänkande 2024/25:UU7, att det ligger i Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intresse att bidra till fred och stabilitet i regionen Indiska oceanen/Stilla havet och välkomnar därför att regeringen i juli 2024 beslutade om en försvarspolitisk inriktning för samarbetet mellan Sverige och länder i regionen.

Som framgår under rubriken Utrikespolitikens inriktning har utskottet vid flera tillfällen understrukt vikten av att folkrätten skyddas och respekteras. Utskottet uttalade i betänkande 2024/25:UU15 att det fäster stor vikt vid de internationella domstolarna, som är viktiga för att upprätthålla folkrätten och en regelbaserad världsordning. Utskottet värnar om dessa domstolars självständighet och integritet. Utskottet noterar att EU:s talesperson för utrikespolitiska frågor gjorde ett uttalande den 15 december 2025 där EU fördömer de senaste farliga åtgärderna som den kinesiska kustbevakningen har vidtagit i Sydkinesiska havet mot filippinska fiskefartyg genom att placera ut vattenkanoner och kapa ankarlinor. Dessa åtgärder hotade enligt uttalandet säkerheten för människoliv till sjöss, orsakade skador på civila fartyg och undergrävde det lagliga utövandet av sjörättigheter. Utskottet instämmer i det som framförs i uttalandet, nämligen att FN:s havsrättskonvention är den rättsliga ram som styr all verksamhet i haven och att konventionen bör upprätthållas och respekteras hela tiden. I uttalandet framhålls vidare att skiljedomen från 2016 är slutgiltig och rättsligt bindande för de berörda parterna. EU uppmanar vidare till en nedtrappning av spänningarna och förväntar sig att Kina ska utöva återhållsamhet, avstå från att använda våld eller tvång samt lösa tvister fredligt, med full respekt för internationell rätt.

Utskottet noterar vidare att EU i samband med det senaste toppmötet mellan EU och Kina den 24 juli 2025 framförde att ökad instabilitet i Öst- och Sydkinesiska havet hotar regionalt och globalt välbefinnande och säkerhet samt framförde liknande budskap som i uttalandet ovan. Utskottet instämmer i vikten av att motsätta sig ensidiga försök att ändra status quo med våld eller tvång och välkomnar att Sverige och EU insisterar på att lösa tvister med fredliga medel i enlighet med internationell rätt, särskilt FN:s havsrättskonvention. Detta framgår av utrikesminister Maria Malmer Stenergards svar på en skriftlig fråga till (fr. 2024/25:208). Utskottet vill framhålla vikten av att regeringen även framöver verkar för global styrning och multilateralt samarbete när det gäller Sydkinesiska havet och för att respekten för rätten till fri sjöfart och överflygning upprätthålls, exempelvis inom ramen för processen för en uppförandekod för att minska spänningarna i Sydkinesiska havet som leds av den sydasiatiska samarbetsorganisationen Asean.

Med anledning av det som anförs ovan avstyrker utskottet motion 2025/26:3411 (MP) yrkande 22.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motioner som beretts i förenklad ordning.

Utskottets ställningstagande

Utöver de yrkanden som behandlas tidigare i detta betänkande finns förslag i motioner som är föremål för förenklad motionsberedning enligt de riktlinjer som riksdagen har fastslagit med anledning av Riksdagskommitténs betänkande Riksdagen i en ny tid (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335) och i enlighet med promemorian Förenklad motionsberedning under valperioden 2022–2026 som utrikesutskottet fastställde i oktober 2023. Utskottet har under beredningen kommit fram till att de yrkanden som redovisas i bilaga 2 inte kan vara aktuella för något tillkännagivande från riksdagen, och ett enigt utskott avstyrker yrkandena. Detta kan innebära att partier vidhåller de synpunkter som framförs i motionsyrkanden men att de avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

Reservationer

1. Utrikespolitikens inriktning, punkt 1 (S, MP)

av Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Linnéa Wickman (S), Jacob Risberg (MP), Azra Muranovic (S) och Lena Johansson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 43 och 44 samt avslår motion

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 2, 4 och 5.

Ställningstagande

Medlemskap i internationella organisationer möjliggör genomslag för Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik. Vi anser att Sverige ska fortsätta att vara en ansvarsfull och engagerad medlem i dessa organisationer, med arbetet inriktat på bred internationell samverkan. Ett välfungerande internationellt samarbete är grunden för en regelbaserad världsordning byggd på folkrätten. Multilateralism är nödvändigt för att trygga fred, säkerhet och hållbar utveckling för alla. Detta fundament utmanas dock när universella regler och värden, såsom folkrätten, ifrågasätts. När ett land bryter mot den regelbaserade världsordningen måste världssamfundet agera för att upprätthålla den. Därför anser vi att multilateralismen behöver utvecklas för att kunna möta nya globala utmaningar och omständigheter. Vi anser även att den regelbaserade världsordningen, det multilaterala systemet, universella värden samt internationella regler, normer och överenskommelser måste försvaras. Att länder och regioner ökar sin samverkan och sitt engagemang är i grunden något positivt. Vi konstaterar att det under de senaste åren har skett en utveckling där regionala samarbetsorganisationer som exempelvis Afrikanska unionen har kommit att ta över uppdrag som FN tidigare har genomfört. Det är enligt oss viktigt att vi gemensamt värnar om multilateralismen, de gemensamma institutionerna och de gemensamma lösningarna.

2. Utrikespolitikens inriktning, punkt 1 (C)

av Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 2, 4 och 5 samt avslår motion

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 43 och 44.

Ställningstagande

Centerpartiet förespråkar en utrikespolitik som försvarar och främjar demokrati och mänskliga rättigheter, stöttar rättsstatsuppbyggnad, motverkar korruption, stärker kvinnors rättigheter och möjligheter samt stärker vårt samarbete med andra demokratier. Detta går hand i hand med en politik för utvecklingssamarbete som står upp för att svensk biståndspolitik ska återinföra enprocentsmålet och som fokuserar på mänskliga rättigheter. Det går även hand i hand med en handelspolitik som främjar frihandel och med en säkerhets- och försvarspolitik som innebär att Sverige som allierad tar ett större ansvar för vår och våra samarbetspartners gemensamma säkerhet. Jag anser att svensk utrikespolitik ska tala med en röst och ha ett sammanhållande budskap i alla sina delar.

Sverige bygger säkerhet tillsammans med andra. Öppenhet, handel samt fungerande internationella regelverk och spelregler har byggt säkerhet och välstånd. Den multilaterala ordningen fungerar inte perfekt och har utmanats väsentligt de senaste åren, men den måste enligt mig försvaras och utvecklas. Sveriges säkerhet främjas av en förutsägbar internationell ordning, men just nu präglas internationellt samarbete av stor osäkerhet och konflikt. För att möta dessa utmaningar anser jag att Sverige behöver utveckla det internationella systemet och stärka den internationella ordningen, inklusive folkrätten. Nationalism, populism, terrorism, handelskrig samt kamp om resurser och teknik skapar nya spänningar inom och mellan länder och regioner. Dessa spänningar bör leda till ökad beredskap för breda angrepp i olika riktningar och med olika metoder och måste bemötas genom samarbete inom EU, Nato och nationellt. Jag vill framhålla vikten av att ett litet, exportberoende land som Sverige fortsätter att arbeta emot protektionism, tillsammans med likasinnade frihandelsvänliga länder.

Jag anser inte att Sverige vare sig bör låta sig utpressas eller utpressa andra länder. Diplomatin är alltså den första försvarslinjen, och Sverige ska i alla lägen stå upp för folkrätten och försvara legitimiteten för våra internationella

rättsinstanser. Rysslands aggressiva krig i Ukraina har omkullkastat den europeiska säkerhetsordningen och förutsättningarna för svensk och europeisk säkerhet. Ukraina har rätt till sitt territorium och Ryssland måste lämna Ukraina, inklusive det sedan 2014 illegalt ockuperade Krim. De folkrättsliga principerna att varje land har rätt att försvara sig, rätt till sina gränser och rätt att välja sin framtid är enligt mig grundläggande. Likaså måste ockupationen upphöra.

Centerpartiet har tydliggjort sin syn på samstämmighet i andra motioner och betänkanden. Det som anges i utskottets ställningstagande när det gäller budgeten och reformagendan anser jag inte ska vara vägledande för inriktningen av svensk utrikespolitik. Regeringens inriktning har, vid sidan om Ukraina, blivit mer fokuserad på regeringens syn på migrationsfrågor än utvecklingsagendan, inklusive klimatagendan. Sverige måste ha ett längre tidsperspektiv än dagsaktuell inrikespolitik för att sända signaler om vad som är långsiktiga svenska intressen.

3. Utrikesförvaltningens organisation och uppdrag, punkt 2 (S)

av Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Linnéa Wickman (S), Azra Muranovic (S) och Lena Johansson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:3107 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 39 och 42 samt

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 60, 61 och 64 samt avslår motionerna

2024/25:3162 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 49,

2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 38,

2025/26:3509 av Daniel Helldén m.fl. (MP) yrkande 65,

2025/26:3533 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 1 och

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 63.

Ställningstagande

Auktoritära makthavare och konservativa högerkrafter attackerar runt om i världen flickors, kvinnors och hbtqi-personers rättigheter. Även människorättsförsvarare som kämpar i de svåraste miljöerna attackerar. Vi är skarpt kritiska till den ambitionssänkning och de nedskärningar som regeringens avskaffande av den feministiska utrikespolitiken har inneburit i den svenska utrikes- och utvecklingspolitiken. Vi anser därför att ambassadören för global jämställdhet bör återinföras.

Det genusbaserade sexuella våldet i konflikter och den växande människohandeln som tvingar in människor i prostitution måste bekämpas. Vi anser att det internationella arbetet mot människohandel för sexuell exploatering behöver stärkas och att Sverige därför ska göra den globala ambassadören mot människohandel permanent, växla upp arbetet och utöka resurserna.

Hbtqi-personer möter allvarliga hot och förföljelser och deras rättigheter inskränks i många delar av världen. Sverige har länge varit en föregångare i hbtqi-frågor. Vi vill inrätta ett särskilt svenskt hbtqi-sändebud för att främja och skydda rättigheterna för hbtqi-personer globalt. Genom att samarbeta med andra länder, internationella organisationer och civilsamhället kan ett sändebud enligt oss driva på för rättsliga och politiska reformer som förbättrar situationen för hbtqi-personer. Dessutom kan ett sändebud arbeta för att säkerställa att hbtqi-rättigheter integreras i det bredare arbetet för mänskliga rättigheter och hållbar utveckling.

4. Utrikesförvaltningens organisation och uppdrag, punkt 2 (C)

av Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:3162 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 49,

2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 38 och

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 63 och
avslår motionerna

2024/25:3107 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 39 och 42,

2025/26:3509 av Daniel Helldén m.fl. (MP) yrkande 65,

2025/26:3533 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 1 och

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 60, 61 och 64.

Ställningstagande

Jag anser att utrikespolitiken bör ha ett liberalt angreppssätt där utgångspunkten är friheten från förtryck. Med individens rättigheter som utgångspunkt blir rätten till utbildning för barn, i synnerhet flickor, rätten till sin kropp och sin hälsa inklusive SRHR, rätten till ägande och självbestämmande samt inte minst rätten till inflytande och makt i samhället starkt prioriterade. En liberal feministisk utrikespolitik fokuserar inte bara på sexualitet och könstillhörighet och osynliggör därmed inte andra minoriteter, barn och hbtqia-plus-personer. Jag anser att regeringen bör utveckla och

förtydliga utlandsmyndigheternas uppdrag att jobba med jämställdhet och hbtqi-plus-frågor och aktivt stötta civilsamhällets aktörer i bredden av sitt uppdrag.

När det gäller barn som olovligen förs bort eller hålls kvar i ett annat land kan jag konstatera att utreseförbudet som infördes 2020 har gjort skillnad eftersom myndigheter nu kan hindra att barnen förs ut ur landet. Dock förekommer det fortfarande att barn olovligen förs bort eller hålls kvar i ett annat land, och det finns enligt mig få möjligheter för ambassader och myndigheter att operativt stödja dessa barn. Jag anser att det behövs både resurser och skarpare direktiv för att kunna bistå barn som vistas utomlands men som inget hellre vill än att återvända till Sverige. Här finns erfarenheter att hämta från Kompetanseteamet i Norge, där samverkan mellan myndigheter och utländska ambassader ger en helt annan möjlighet att träda in.

5. Utrikesförvaltningens organisation och uppdrag, punkt 2 (MP)

av Jacob Risberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3509 av Daniel Helldén m.fl. (MP) yrkande 65 och

2025/26:3533 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 1 och

avslår motionerna

2024/25:3107 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 39 och 42,

2024/25:3162 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 49,

2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 38,

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 60, 61 och 64 samt

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 63.

Ställningstagande

Situationen för hbtqi-personer i världen har på kort tid försämrats radikalt. Detta har bl.a. resulterat i lagändringar som försämrar eller helt drar tillbaka rättigheter för hela eller delar av gruppen. Hat och hot mot hbtqi-personer förekommer runt hela världen. Sverige har länge stått upp för hbtqi-personers rättigheter. Nu är det viktigare än på länge och det finns också anledning att tänka nytt. USA hade tidigare ett hbtqi-sändebud (special envoy). Det var en person som hade mandat att för USA:s räkning inleda samtal med stater om situationen för hbtqi-personer. President Trump har avslutat den rollen. Jag

anser att Sverige borde kunna införa något liknande i form av ett sändebud eller en ambassadör för hbtqi-rättigheter.

För att stärka demokratin i världen måste Sverige enligt mig stå stadigt bakom de modiga personer som lokalt för kampen för demokrati, miljö, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Journalister, fackföreningsledare, politiker och människor som försvarar miljön och mänskliga rättigheter (MR) trakasseras, förföljs och mördas. Miljö- och kvinnorrättsförsvarare är allra mest utsatta. Behovet av att skydda civilsamhällets demokratiska utrymme är enligt mig akut. Det är i de mest utmanande kontexterna som civilsamhällets utrymme är som mest begränsat och där stödet behöver vara som starkast. För att kunna stärka skyddet för MR-försvarare, journalister och andra måste enligt mig starka institutioner och stärkta skyddsmekanismer komma på plats i partnerländerna. Här spelar Sveriges ambassader och EU-delegationerna en viktig roll, eftersom de kan bidra med legitimitet och stöd, även juridiskt sådant, för att öka säkerheten.

6. Relationer med afrikanska länder, punkt 3 (S, C)

av Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Linnéa Wickman (S), Kerstin Lundgren (C), Azra Muranovic (S) och Lena Johansson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 37 och

avslår motion

2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 1, 2, 13, 17 och 19.

Ställningstagande

Vi anser att Sverige behöver en ny Afrikastrategi. Afrika är en kontinent med enorm potential i form av en ung befolkning, stora naturtillgångar, ekonomisk utveckling, kultur och innovation. Det är samtidigt en kontinent där valet mellan demokrati och auktoritärt styre kommer att få globala konsekvenser. Att utveckla en progressiv strategi för Afrika handlar enligt oss därför inte bara om solidaritet utan också om Sveriges och Europas egen framtida säkerhet och stabilitet. Afrika är en kontinent där framtidens globala utveckling avgörs. Sedan många år bedriver Ryssland och Kina en mycket aktiv Afrikapolitik för att säkra naturtillgångar och bygga politiskt stöd utan att ha några motkrav på demokrati eller mänskliga rättigheter. När Sverige och andra demokratier drar sig tillbaka fylls tomrummet snabbt av auktoritära aktörer.

Afrika är hårt drabbat av en rad kriser. Situationen i exempelvis Sudan och Kongo visar tydligt varför Sverige inte har råd att lämna Afrika i sticket. Klimatförändringarna slår hårt mot Afrika, som trots minimala utsläpp drabbas av torka, översvämningar och livsmedelskriser. Partnerskap kring förnybar energi, klimatanpassning och grön teknik gynnar både Afrika och Europa. En förnyad Afrikapolitik måste enligt oss vara bred och långsiktig. Vi anser i motsats till regeringen att politiken inte ska ha fokus på migration utan på bistånd, handel, politiska relationer, jämställdhet, klimat- och miljösamarbete, kulturellt utbyte samt stöd till civilsamhälle och demokratiska rörelser. Utvecklingsnivån skiljer sig stort mellan de afrikanska länderna och mellan stad och landsbygd. Därför krävs det enligt oss en flexibel politik som ser skillnaderna och bygger på uthållighet. Vi menar att Sverige ska vara en aktiv, trovärdig partner till länder i Afrika som bygger långsiktiga relationer, stärker demokratin, försvarar mänskliga rättigheter och bidrar till att mildra humanitära katastrofer.

7. Relationer med afrikanska länder, punkt 3 (V, MP)

av Håkan Svenneling (V) och Jacob Risberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 1, 2, 13, 17 och 19 samt

avslår motion

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 37.

Ställningstagande

Afrika som kontinent upplever en stark ekonomisk utveckling. Utvecklingen för demokrati och mänskliga rättigheter är dock inte lika självklar. Flera på varandra följande militärkupper väcker frågor om hur en demokratisk utveckling i Västafrika kan och bör se ut. Vi ser med oro på att processen mot demokrati går långsamt och att det saknas tydliga bevis på att man har för avsikt att lämna över till civila regeringar. För att kunna bygga hållbara demokratiska strukturer måste fria och rättvisa val hållas och mänskliga rättigheter respekteras. Militära styren måste omgående ersättas med demokratiskt valda regeringar. Vi anser att Sveriges roll bör vara att konsekvent försvara internationell rätt och mänskliga rättigheter. Sverige bör enligt oss både som enskilt land och som medlem i EU och FN verka för en

demokratisk utveckling i Västafrika och en övergång från militära styren till demokratiskt valda ledare som utses genom fria och rättvisa val.

I flera västafrikanska länder är förutsättningarna för civilsamhället att verka begränsade. Genom att stötta civilsamhället i Västafrika och Västsahara kan Sverige enligt oss bidra till människors möjlighet till organisering och i förlängningen människors möjligheter att förändra landet i den riktning de själva önskar. Vi anser därför att Sverige genom utvecklingsbiståndet ska bidra till att stötta civilsamhället i Västafrika och Västsahara.

I Gambia var förväntningarna höga på Adama Barrow och hans koalition, som under valrörelsen 2016 lovade att han skulle få fart på ekonomin och riva upp en del av den tidigare presidenten Jammehs mer kontroversiella beslut. En del av förhoppningarna möttes, men från att tidigare ha lovat att avgå från presidentposten och hålla fria och rättvisa val har Barrow i stället valt att konsolidera sin egen makt utan att påbörja de centrala reformer som utlovades. Omvärldens stöd är nu viktigt för att garantera en fortsatt fredlig och demokratisk utveckling i Gambia. Vi anser därför att Sverige både som enskilt land och som medlem i EU och FN bör verka för en demokratisk, fredlig och stabil utveckling i Gambia.

Senegal är ett av de politiskt och ekonomiskt viktigaste länderna i Västafrika. Landet är ett av få i regionen som aldrig haft militärstyre, och flera demokratiska framsteg har skett. Behoven av en mer rättvis fördelning av landets resurser och en ökad respekt för de mänskliga rättigheterna är dock stora. År 2010 beslutade den dåvarande regeringen att stänga den svenska ambassaden i Dakar, ett beslut som Vänsterpartiet och Miljöpartiet kritiserade. I juni 2024 beslutade dock regeringen att på nytt öppna en ambassad i huvudstaden. Detta skedde efter att ambassaden i Bamako i Mali behövt stänga efter militärkupporna i landet. I Senegal pågår också en av Afrikas längsta men samtidigt kanske mest bortglömda konflikter i Casamance. Åtskilliga fredsavtal har undertecknats, men den pågående fredsprocessen är ytterst bräcklig och de brutna löftena är många. Vi anser att världssamfundet bör engagera sig för att stärka fredsprocessen och förhindra att konflikten blossar upp igen. Sverige bör därför ta initiativ inom FN för att stärka fredsprocessen i Senegal och främja en demokratisk utveckling.

8. Västsahara, punkt 4 (S)

av Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Linnéa Wickman (S), Azra Muranovic (S) och Lena Johansson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:852 av Magnus Manhammar (S) och
avslår motion

2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 24.

Ställningstagande

Västsaharas folk har under lång tid varit utsatt för förtryck och ockupation och Marocko har systematiskt förnekat dess rätt till självbestämmande. Läget är mycket oroande. Huvuddelen av befolkningen är på flykt och bor i flyktingläger i öknen i Algeriet. Förhållandena i lägren är svåra och det råder brist på vatten, mat och mediciner. De västsahariska flyktingarna är beroende av internationell hjälp för sin överlevnad.

Situationen för civilbefolkningen i det ockuperade Västsahara har också förvärrats under senare år. Otaliga västsaharier har drabbats av misshandel, trakasserier, tortyr och fängslanden. Många har dömts i rättsvidriga processer, berövats sina jobb och löner, relegerats från skolor, förflyttats med tvång samt fått se sina hem skövlade. Samtidigt som förföljelsen av västsaharierna blir allt värre förespråkar Marocko begränsad autonomi genom sitt förslag om en s.k. autonomplan för Västsaharas territorium. Flera EU-länder har öppnat för den planen. Nordafrikas ökade strategiska betydelse i exempelvis energifrågor kan ha bidragit till att fler länder har närmat sig Marockos linje. Även regeringen uttrycker i sitt uttalande från den 19 januari 2026 stöd för Marockos autonomiplan. Vi ställer oss inte bakom Marockos autonomiplan utan är emot regeringens omläggning av den svenska Västsaharapolitiken som den har sett ut under flera decennier.

FN har erkänt Västsaharas rätt till självständighet. Vi anser att det är viktigt att Sverige fortsätter att stå upp för den internationella rätten och därmed också står upp för att befria Afrikas sista koloni Västsahara. Folkkrätten och FN:s principer om självbestämmande är grunden för en rättvis och fredlig världsordning. Vi anser att regeringen bör se över möjligheten att stärka Sveriges roll för att fortsätta stå upp för Västsahara.

9. Västsahara, punkt 4 (V, MP)

av Håkan Svenneling (V) och Jacob Risberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 24 och
avslår motion

2025/26:852 av Magnus Manhammar (S).

Ställningstagande

Västsahara kallas ofta för Afrikas sista koloni. Marocko ockuperar Västsahara sedan 1975. Det är en ockupation som strider mot internationell rätt och som FN har antagit flera tydliga resolutioner emot. Ockupationen har även dömts som illegal av den internationella domstolen i Haag. Tvärtemot vår uppfattning uttryckte regeringen den 19 januari 2026 stöd för Marockos autonomiplan i FN-processen som rör Västsahara. Vi vill understryka att Marocko inte har suveränitet över Västsahara och därmed inte kan diktera villkoren för Västsaharas framtid.

Västsaharier utsätts dagligen för hot, våld och fängslanden i den ockuperade delen av landet. Situationen i det ockuperade Västsahara liknar i praktiken ett undantagstillstånd. Marocko har total kontroll över området och försvårar för journalister, observatörer och civilsamhällsorganisationer att över huvud taget släppas in i landet.

I Sahara lever sedan 50 år tillbaka tusentals västsahariska flyktingar under allt svårare förhållanden. Flyktinglägren klassas som den näst längsta flyktingsituationen i världen. För att västsaharierna ska kunna återvända måste Marockos ockupation upphöra. Fram till dess har flyktingarna inget annat val än att stanna i något av de fem lägren i västra Algeriet. Trots den svåra situationen har Polisario lyckats bygga upp ett demokratiskt samhälle från lokal nivå till parlament, regering och departement. Det är en viktig grund för det fria, oberoende Västsahara. Befolkningen är helt beroende av humanitärt bistånd från omvärlden för sin överlevnad. Omvärlden kan inte tillåta att ett folk fördrivs till öknen där de i ett halvt sekel görs beroende av bistånd. Nu minskar biståndet drastiskt, samtidigt som allt fler flyktingar strömmar in i lägren från den befriade delen av Västsahara. På kort sikt behöver omvärlden därför enligt oss öka det humanitära biståndet. I ett större perspektiv anser jag att Västsaharas rätt till självbestämmande behöver infrias. Vi anser att regeringen bör garantera ett långsiktigt stöd till de västsahariska flyktinglägren för att möta de mer långsiktiga behoven av mat, medicin och andra förnödenheter.

10. Mänskliga rättigheter i FN-insatsen Minursos mandat, punkt 5 (S, V, C, MP)

av Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Linnéa Wickman (S), Håkan Svenneling (V), Kerstin Lundgren (C), Jacob Risberg (MP), Azra Muranovic (S) och Lena Johansson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 21 och
2025/26:3622 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 32.

Ställningstagande

Vi anser att det är hög tid att omvärlden agerar med kraft för att skydda den västsahariska befolkningen. Marocko utsätter civilbefolkningen i Västsahara för systematiska trakasserier, hot och förföljelser. Eftersom Marocko stoppar oberoende journalister och observatörer från att besöka Västsahara är västsaharierna helt skyddslösa. Detta kan pågå eftersom Minurso, FN:s fredsbevarande insats i Västsahara, som enda sådan insats saknar ett MR-mandat. Det innebär att insatsen saknar rätt och skyldighet att rapportera om brott mot de mänskliga rättigheterna. Vi anser därför att regeringen bör verka för att Minursos mandat utvidgas till att också innefatta övervakning av situationen för och rapportering om brott mot de mänskliga rättigheterna.

11. Taiwan, punkt 6 (V, C, MP)

av Håkan Svenneling (V), Kerstin Lundgren (C) och Jacob Risberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 41 och 42.

Ställningstagande

Den kinesiska aggressionen mot Taiwan fortsätter, bl.a. genom tydlig konflikteskalering i Sydkinesiska havet och kinesiska militära, diplomatiska och ekonomiska påtryckningar mot Taiwan. Detta är ett tydligt maktspråk från Kina, som visar att landet inte respekterar den internationella rättsordningen. Vi anser därför att Sveriges relationer med Taiwan behöver fortsätta att utvecklas. Kinas lagstiftning syftar till att straffa alla som har officiella kontakter med Taiwan eller argumenterar för att Taiwan ska kunna delta i möten med Världshälsoförsamlingen och andra liknande organ. Vi vill att regeringen inrättar ett House of Sweden i Taiwan och breddar det bilaterala samarbetet till att omfatta fler områden. Riksdagen har tillkännagett detta och en ny regering bör inrätta detta snarast. Därtill anser vi att regeringen bör verka för att Taiwan släpps in i fler multilaterala organisationer. Taiwan bör inte minst bjudas in till de partsmöten som hålls under året.

12. Sydkinesiska havet, punkt 7 (V, C, MP)

av Håkan Svenneling (V), Kerstin Lundgren (C) och Jacob Risberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3411 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 22.

Ställningstagande

Kina har under de senaste åren agerat alltmer aggressivt i sina försök att ta kontroll över stora delar av Sydkinesiska havet, vilket hotar både länders suveränitet och den regelbaserade världsordningen. Kina saknar historisk eller juridisk rätt till de stora områden i Sydkinesiska havet som landet gör anspråk på. Filippinerna har förhindrats att fiska inom sitt eget havsområde och tog därför frågan till Permanenta skiljedomstolen i Haag. Domstolen bekräftade i en dom 2016, baserad på havsrättskonventionen, att Kina bryter mot internationell rätt och att Filippinerna har rätt till sina havsområden. Kina har dock valt att inte respektera domslutet och fortsätter att blockera filippinska fiskare från att utnyttja sina vatten. Även andra länder i regionen, såsom Vietnam, Malaysia och Brunei, påverkas negativt av att Kina inte respekterar domstolens beslut. Domen gäller i praktiken även andra länder enligt havsrättskonventionen. Vi anser att denna utveckling är djupt oroväckande. Kinas vägran att följa internationell rätt undergräver inte bara rättigheterna för andra länder i regionen utan hotar också hela den globala strukturen för fredlig konfliktlösning, rättvisa och hållbar resursförvaltning. Vi menar därför att regeringen, på egen hand och inom EU, tydligt bör kräva att Kina respekterar domen från 2016 och Filippinernas rättigheter i Sydkinesiska havet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2024/25

2024/25:529 av Yusuf Aydin och Magnus Berntsson (båda KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en ambassadör för religionsfrihet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3107 av Morgan Johansson m.fl. (S):

39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska permanenta den globala ambassadören mot människohandel, växla upp arbetet och utöka resurserna och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör inrätta ett särskilt sändebud för hbtqi-rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3162 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla och förtydliga utlandsmyndigheternas uppdrag att jobba med jämställdhet och hbtqi och aktivt stötta civilsamhällets aktörer i hela bredden av sitt uppdrag men särskilt rörande rätten till politiskt inflytande och beslutsfattande, ekonomisk egenmakt, SRHR, frihet från våld och rätt till fred och säkerhet och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2025/26

2025/26:91 av Josef Fransson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjlighet till konsulär hjälp kan upphöra när invandrare med svenskt medborgarskap flyttar tillbaka, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:93 av Josef Fransson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör sätta retroaktiv solnedgångsklausul på samtliga internationella konventioner och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:122 av Jamal El-Haj (-):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten Israel måste be Folke Bernadottes familj och Sverige om offentlig ursäkt för mordet på Folke Bernadotte och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten Israel bör ge Folke Bernadottes familj en ekonomisk kompensation för mordet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:161 av Gudrun Brunegård (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en rättsmedicinsk granskning av originalmaterialet från obduktionerna av de omkomna och om att ge ett ackrediterat forensiskt laboratorium i uppgift att begära ut röntgenbilderna i original för undersökning och bedömning av skottmaterialet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmana regeringen att tillsätta en multidisciplinär utredning i syfte att klargöra vilka avvägningar Sveriges regering gjorde i samband med utredningarna 1961–62 rörande Dag Hammarskjölds död och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att allt relevant tillgängligt material omaskat bör ställas till såväl utredningens som akademins och allmänhetens förfogande och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska framföra en offentlig ursäkt till de förolyckade svenskarnas familjer gällande tidigare regeringars inställning till orsaken till kraschen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:278 av Björn Söder (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen internationellt ska verka för att Taiwan tillåts delta i WHA och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:279 av Björn Söder (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ta fram en strategi för hur man bör arbeta för att inlemma Taiwan i olika internationella organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:284 av Björn Söder (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ta initiativ inom Förenta nationerna för att initiera en

global minnesdag för kommunismens offer, i likhet med Förintelsens minnesdag, och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:318 av Björn Tidland (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla strategiska riktlinjer i fråga om samtliga BRICS-länder för att uppnå en stabil och långsiktigt hållbar utrikespolitik och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:387 av Nima Gholam Ali Pour (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att det ska bli möjligt att ansöka om uppehållstillstånd i Sverige vid Sveriges diplomatiska beskickning i Taiwan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:401 av Yusuf Aydin och Magnus Berntsson (båda KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en ambassadör för religionsfrihet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:421 av Martin Ådahl (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inte ska erkänna Aleksandr Lukasjenko som Belarus rättmätige president och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:441 av Nima Gholam Ali Pour (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uttala stöd för det iranska folkets frihetskamp och deras strävan för ett regimbyte och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör verka för att främja och stödja Irans demokratiska opposition i exil och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör överväga att minska Irans diplomatiska närvaro i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:556 av Nima Gholam Ali Pour (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör överväga att etablera relationer med Centrala tibetanska administrationen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att konflikten mellan Tibet och Kina är olöst och bör lösas fredligt och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:708 av Louise Eklund m.fl. (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fördjupa samarbetet med Danmark för att stoppa den ryska skuggflottans möjligheter att ta sig in i Öresund och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:744 av Mikael Oscarsson (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att internationella samarbeten och biståndsprogram inkluderar starkare skydd för trosfrihet och stöd till utsatta samfund, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:746 av Ingemar Kihlström och Magnus Oscarsson (båda KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör erkänna Somaliland som en självständig stat och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:751 av Mikael Oscarsson och Magnus Oscarsson (båda KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en ny och oberoende utredning kring Raoul Wallenbergs öde och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för ökad tillgång till ryska arkiv och internationellt samarbete för att klarlägga sanningen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:755 av Kjell-Arne Ottosson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska stödja Taiwan och dess demokratiska utveckling på ett tydligare sätt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska inta en mer självständig och principfast hållning gentemot Kina och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:852 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att stärka Sveriges roll för att fortsätta stå upp för Västsahara och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:924 av Fredrik Lundh Sammeli och Helén Pettersson (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen behöver intensifiera sina ansträngningar och pröva nya vägar för att nå en frigivning av Dawit Isaak och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:937 av Jamal El-Haj (-):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja en ömsesidig solidaritet för att skapa en värld där alla har en plats, där vi tillsammans kan övervinna de utmaningar vårt land står inför, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:941 av Elsa Widding (-):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omgående begära Sveriges utträde ur Förenta nationerna (FN) med anledning av den i motionen angivna motiveringen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1028 av Jamal El-Haj (-):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en ny myndighet som fokuserar på att skapa framtidstro nationellt samt att förbättra Sveriges bild internationellt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:1033 av Jamal El-Haj (-):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges utrikespolitik ska vägledas av fred, demokrati, folkrätt och internationell solidaritet, med tyngdpunkt på internationell nedrustning, diplomati och konfliktförebyggande insatser, samt ett starkt och folkförankrat, och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1047 av Jamal El-Haj (-):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka internationell solidaritet genom att utveckla FN:s och EU:s inflytande, reformera de globala handelssystemen och säkerställa respekt för folkrätten och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för en jämlik, fri och rättvis värld där mänskliga rättigheter, demokrati och hållbar utveckling står i centrum, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:1053 av Jamal El-Haj (-):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att vetorätten i FN:s säkerhetsråd avskaffas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:1065 av Lawen Redar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för Gui Minhais frigivning och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1074 av Daniel Vencu Velasquez Castro (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett särskilt hbtqi-sändebud vid Utrikesdepartementet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1120 av Anne-Li Sjölund och Niels Paarup-Petersen (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste bli mer aktivt i kampen mot det kinesiska kommunistpartiets ökande globala makt och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1305 av Dzenan Cisija (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska arbeta för en svensk och europeisk Afrikastrategi och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1487 av Jamal El-Haj (-):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska fördjupa sitt internationella samarbete i kampen mot terrorism och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1910 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheterna att skapa en ny internationell Östersjömyndighet med säte i Karlskrona och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1928 av Boriana Åberg och Gustaf Göthberg (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering inom EU och FN bör verka för att Republiken Kina (Taiwan) ska kunna bidra till FN:s underorganisationer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2009 av Magnus Oscarsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige aktivt ska arbeta för att Dawit Isaak frisläpps, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2225 av Maria Stockhaus m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att Taiwan ska inkluderas i flera internationella samarbeten och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2229 av Magnus Berntsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tydligt bör klargöra att FN-resolution 2758 endast avgjorde frågan om representation för Kina i FN och inte Taiwans suveränitet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i samarbete med likasinnade länder bör verka för att Taiwan ges meningsfullt deltagande i FN:s fackorgan och att regeringen i sina internationella tal och framträdanden konsekvent lyfter frågan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2232 av Magnus Oscarsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige aktivt ska arbeta för att den svenska medborgaren Ahmadreza Djalali frigges från iranskt fängelse, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2307 av Mathias Tegnér (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram en ny, sammanhållen Kinastrategi för Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att strategin ska inkludera en tydlig analys av Kinas växande globala inflytande och dess konsekvenser för Sverige och EU och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige fortsatt ska stå fast vid en oförändrad ett-Kina-politik men inte acceptera kinesiska påtryckningar eller anpassningar till Kinas världsbild och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att Gui Minhai friges villkorslöst, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2377 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en reformerad antagningsprocess för diplomatprogrammet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2381 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att likt Ukrainas parlament erkänna Tjetjenien som en tillfälligt ockuperad stat och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2408 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att FN:s resolution 2758 endast behandlar Kinas representation i Förenta nationerna, och att den inte tar ställning till Taiwans rättsliga status, deltagande i internationella forum eller principen om ett Kina och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN ska verka för en demokratisk utveckling i Västafrika och en övergång från militära styren till demokratiskt valda ledare som utses genom fria och rättvisa val, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett ökat politiskt och ekonomiskt självbestämmande ska vara en av de centrala utgångspunkterna för Sveriges utvecklingssamarbete med Västafrika och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige genom utvecklingsbiståndet ska bidra till att stötta civilsamhället i Västafrika och Västsahara och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN ska verka för en demokratisk, fredlig och stabil utveckling i Gambia och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ta initiativ inom FN för att stärka fredsprocessen i Senegal och främja en demokratisk utveckling och tillkännager detta för regeringen.

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att FN-styrkan Minursos mandat ska utvidgas till att också innefatta övervakning av situationen gällande de mänskliga rättigheterna och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör garantera ett långsiktigt stöd till de västsahariska flyktinglägren för att möta de mer långsiktiga behoven av mat, medicin och andra förnödenheter och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2794 av Lawen Redar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att Dawit Isaak friges, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2801 av Markus Wiechel (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till ett militärt samarbete med Taiwan, exempelvis genom gemensam produktion av krigsmateriel, och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2809 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erkänna Somaliland som självständig stat för det fall att landet förbättrat religionsfriheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja det ”memorandum of understanding” som tecknats mellan Somaliland och Etiopien och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att upprätta en ambassad i Somalilands huvudstad Hargeysa med ansvar för såväl Somalia som Somaliland och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att upprätta samverkan mellan svenska och somaliländska myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmana Utrikesdepartementet att se över sina reserekommendationer för Somaliland och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Business Sweden ska ge Somaliland ökad prioritet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen, inom världssamfundet, för att finna en långsiktigt hållbar lösning på landets styre bör verka för att Somalias demokratiska modell i så stor utsträckning som möjligt anpassas till landets förutsättningar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att Unsom utarbetar en plan för att reglera de företag som tillhandahåller säkerhetstjänster i Somalia, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2814 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för bildandet av ett förbund mellan världens alla demokratiska länder och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för upprättandet av en checklista med kriterier som ska uppfyllas och utgöra grund för om det internationella samfundet ska erkänna ett politiskt val på nationell nivå som fullt ut demokratiskt eller inte och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om demokratiseringsarbetet avseende att regeringen ska verka för att kriterierna uppfylls för de länder som inte uppnår kriterierna i checklistan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2815 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att frysa tillgångar tillhörande illegitima regimer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för legitima folkambassader att överta fysisk egendom från illegitima ambassader och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att utfärda diplomatiska id-kort till representanter för folkambassader och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2818 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utarbeta en strategi för att öka samverkan med andra stater i syfte att värna det demokratiska utrymmet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva en feministisk utrikespolitik och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i regleringsbrevet för Folke Bernadotteakademin för 2026 bör uppdraga åt myndigheten att återuppta verksamheten med det svenska medlingsnätverket för kvinnor och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C):

38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en ny prioritering och organisation, så att de konsulära verksamheterna i de länder där behov finns har möjligheter att arbeta på ett mer ändamålsenligt sätt för att få hem barn som olagligt förts ut ur landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:3065 av Noria Manouchi (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att hämta hem barn som förts utomlands, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:3148 av Helene Odenjung (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om intensifierade ansträngningar för att få Dawit Isaak frigiven och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3152 av Joar Forssell (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydda Sverige från kinesisk påverkan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3411 av Jacob Risberg m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta en genomtänkt och långsiktig strategi för hur Sverige ska förhålla sig till Kina och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tillsammans med EU bör kräva att Gui Minhai omedelbart frigges, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU ska vara tydliga i sitt stöd för Taiwans rätt till självbestämmande och verka för att aktivt motverka varje form av kinesisk ockupation, annektering eller påtvingad integration och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU bör arbeta långsiktigt för att tillåta Taiwans deltagande med fulla rättigheter i internationella organisationer och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör upprätthålla närmare relationer med Taiwan och utveckla sina kontakter med olika delar av det taiwanesiska samhället och tillkännager detta för regeringen.

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU tydligt bör kräva att Kina respekterar Unclosdomen från 2016 och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3422 av Katarina Luhr m.fl. (MP):

68. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera klimatdiplomati i svensk utrikespolitik och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3482 av Joar Forssell (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skydd av navigationsfriheten och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3509 av Daniel Helldén m.fl. (MP):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla ambassader och myndigheter under Utrikesdepartementet ska få i uppdrag genom regleringsbrev att integrera jämställdhet i sitt arbete och tillkännager detta för regeringen.
65. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sveriges ambassaders roll i att bidra med legitimitet och säkerhet till lokala civilsamhällesorganisationer, journalister, miljöförsvare och människorättsförsvare och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3533 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att utse ett hbtqi-sändebud eller en hbtqi-ambassadör och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3591 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S):

37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska föra en feministisk utrikespolitik och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3622 av Morgan Johansson m.fl. (S):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra och utveckla den feministiska utrikespolitiken och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ta initiativ för att FN-styrkan Minurso ska få mandat att rapportera brott mot mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara en stark röst globalt och en aktiv internationell kraft och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en bred, aktiv och progressiv strategi för Afrika och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stå upp för det multilaterala systemet och att Sverige ska fortsätta att vara en ansvarsfull och engagerad medlem av dessa organisationer och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste stå upp för den regelbaserade världsordningen och knyta tätare band och närmare kontakter med likasinnade länder även utanför EU och tillkännager detta för regeringen.
56. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara pådrivande för att de svenska politiska fångarna Gui Minhai, Dawit Isaak och Ahmadreza Djalali omedelbart ska släppas och tillkännager detta för regeringen.
57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla och återinföra den feministiska utrikespolitiken och arbetet för alla kvinnors och flickors rättigheter inklusive SRHR och tillkännager detta för regeringen.
58. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det svenska kvinnliga medlingsnätverket ska återstartas och dess roll utvecklas och tillkännager detta för regeringen.
60. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska permanenta den globala ambassadören mot människohandel, växla upp arbetet och utöka resurserna och tillkännager detta för regeringen.
61. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Sveriges internationella arbete för ökad jämställdhet genom att införa en ambassadör för global jämställdhet och tillkännager detta för regeringen.
64. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör inrätta ett särskilt sändebud för hbtqi-rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svensk utrikespolitik ska försvara och främja den liberala demokratin och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svensk utrikespolitik ska bygga på folkrätten, med ett sammanvägt och

- enhetligt agerande i säkerhets-, handels- och utvecklingspolitikens olika delar, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för multilaterala samarbetsstrukturer ska verka för att forma koalitioner med demokratiska länder som en motvikt mot de alltmer tydliga auktoritära strömningar som genomsyrar internationella samarbetsstrukturer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska agera för att motverka en världsordning byggd på stormaktsstyrda intressesfärer och tillkännager detta för regeringen.
 5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges utrikespolitik tydligt ska motverka protektionism och verka för öppenhet och frihandel och tillkännager detta för regeringen.
 41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att Taiwan får tillträde till de multilaterala internationella möten som hålls under 2025/26 och tillkännager detta för regeringen.
 42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett House of Sweden ska inrättas i Taiwan senast 2026 och att ett breddat bilateralt samarbete till att omfatta fler områden bör komma till stånd 2025/26, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 63. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla och förtydliga utlandsmyndigheternas uppdrag att jobba med jämställdhet och hbtqia-plus-frågor och aktivt stötta civilsamhällets aktörer i hela bredden av sitt uppdrag, men särskilt rörande rätten till politiskt inflytande och beslutsfattande, ekonomisk egenmakt, SRHR, frihet från våld och rätt till fred och säkerhet, och tillkännager detta för regeringen.
 70. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste göra mer för att de svenska medborgarna Gui Minhai i Kina, Dawit Isaak i Eritrea och Ahmadreza Djalali i Iran omedelbart ska släppas fria och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3791 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utreda hur ett regelverk kan se ut som medför indragen rätt till svenskt stöd vid aktivt deltagande i krig utan att vara utsänd på uppdrag av Sverige eller Sveriges samarbetspartner och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3797 av Helene Odenjung (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera Sveriges insatser för att uppnå frigivning av Gui Minhai och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
8. Motioner som bereds förenklat		
2024/25:529	Yusuf Aydin och Magnus Berntsson (båda KD)	
2025/26:91	Josef Fransson (SD)	
2025/26:93	Josef Fransson (SD)	
2025/26:122	Jamal El-Haj (-)	1 och 2
2025/26:161	Gudrun Brunegård (KD)	1–4
2025/26:278	Björn Söder (SD)	
2025/26:279	Björn Söder (SD)	
2025/26:284	Björn Söder (SD)	2
2025/26:318	Björn Tidland (SD)	
2025/26:387	Nima Gholam Ali Pour (SD)	
2025/26:401	Yusuf Aydin och Magnus Berntsson (båda KD)	
2025/26:421	Martin Ådahl (C)	1
2025/26:441	Nima Gholam Ali Pour (SD)	1, 7 och 8
2025/26:556	Nima Gholam Ali Pour (SD)	3 och 6
2025/26:708	Louise Eklund m.fl. (L)	
2025/26:744	Mikael Oscarsson (KD)	2
2025/26:746	Ingemar Kihlström och Magnus Oscarsson (båda KD)	
2025/26:751	Mikael Oscarsson och Magnus Oscarsson (båda KD)	1 och 2
2025/26:755	Kjell-Arne Ottosson (KD)	1 och 2
2025/26:924	Fredrik Lundh Sammeli och Helén Pettersson (båda S)	1
2025/26:937	Jamal El-Haj (-)	
2025/26:941	Elsa Widding (-)	
2025/26:1028	Jamal El-Haj (-)	1
2025/26:1033	Jamal El-Haj (-)	3
2025/26:1047	Jamal El-Haj (-)	3 och 4
2025/26:1053	Jamal El-Haj (-)	
2025/26:1065	Lawen Redar (S)	

2025/26:1074	Daniel Vencu Velasquez Castro (S)	
2025/26:1120	Anne-Li Sjölund och Niels Paarup-Petersen (båda C)	
2025/26:1305	Dzenan Cisija (S)	
2025/26:1487	Jamal El-Haj (-)	2
2025/26:1910	Magnus Manhammar (S)	
2025/26:1928	Boriana Åberg och Gustaf Göthberg (båda M)	
2025/26:2009	Magnus Oscarsson (KD)	
2025/26:2225	Maria Stockhaus m.fl. (M)	
2025/26:2229	Magnus Berntsson (KD)	1 och 2
2025/26:2232	Magnus Oscarsson (KD)	
2025/26:2307	Mathias Tegnér (S)	1, 2 och 4
2025/26:2369	Håkan Svenneling m.fl. (V)	20
2025/26:2377	Markus Wiechel (SD)	
2025/26:2381	Markus Wiechel (SD)	
2025/26:2408	Markus Wiechel (SD)	
2025/26:2794	Lawen Redar (S)	
2025/26:2801	Markus Wiechel (SD)	3
2025/26:2809	Markus Wiechel (SD)	1–6, 8 och 10
2025/26:2814	Markus Wiechel (SD)	1–3
2025/26:2815	Markus Wiechel (SD)	1–3
2025/26:2818	Nooshi Dadgostar m.fl. (V)	7, 9 och 19
2025/26:3065	Noria Manouchi (M)	1
2025/26:3148	Helene Odenjung (L)	
2025/26:3152	Joar Forssell (L)	
2025/26:3411	Jacob Risberg m.fl. (MP)	1 och 18–21
2025/26:3422	Katarina Luhr m.fl. (MP)	68
2025/26:3482	Joar Forssell (L)	
2025/26:3509	Daniel Helldén m.fl. (MP)	19
2025/26:3591	Ardalan Shekarabi m.fl. (S)	37
2025/26:3622	Morgan Johansson m.fl. (S)	8
2025/26:3623	Morgan Johansson m.fl. (S)	1 och 56–58
2025/26:3729	Kerstin Lundgren m.fl. (C)	1, 3 och 70
2025/26:3791	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	

2025/26:3797 Helene Odenjung (L)
